

© PDST 2022

This work is made available under the terms of the Creative Commons Attribution Share Alike 3.0 Licence <http://creativecommons.org/licenses/by-sa/3.0/ie/>. You may use and re-use this material (not including images and logos) free of charge in any format or medium, under the terms of the Creative Commons Attribution Share Alike Licence.

Please cite as: PDST, *Making the Links and Beyond, Revised Edition*, Dublin, 2020

Ag úsáid an leabhráin seo mar Chúnamh Pleanála le haghaidh OSPS

Is treoir é Ag Cruthú na Nasc maidir le hábhair ón gClár Misneach, an Clár um Oideachas Caidrimh agus Gnéasachta (OCG) agus an Clár Bí Sábháilte a úsáid. Is freagra é ar iarratais ó mhúinteoirí ar threoir chuimsitheach maidir leis na hábhair seo a úsáid i gcomhthéacs an churaclam OSPS. Ba í an PDST a thionscain agus a mhaoinigh an treoir seo agus forbraíodh í i gcomhar leis an Oideachas Caidrimh agus Gnéasachta (OCG) agus na Seirbhísí Tacaíochta Bí Sábháilte. Rinne Foireann Sláinte agus Folláine PDST é a nuashonrú chun na cláir athbhreithnithe nua Bí Sábháilte and Misneach i 2017 a chur san áireamh

Acmhainní a úsáidtear chun na Naisc a Dhéanamh

Is acmhainn éigeantach é Bí Sábháilte agus caithfear é a úsáid i gcomhthéacs churaclam an OSPS chun cuspóirí ábhartha ábhair a chlúdach. Is acmhainní DES (An Roinn Oideachais) iad na hábhair acmhainní do OCG agus an clár Misneach ach níl siad éigeantach. Aithnítear agus leagtar béim air go bhfuil acmhainní eile ann a chuimsíonn cuspóirí ábhair churaclam an OSPS.

Cuireann an acmhainn seo roinnt acmhainní comhlántacha do mhúinteoirí ar fáil ar féidir a úsáid chun cuspóirí ábhair churaclam an OSPS a fhorlónadh. Moltar freisin do na múinteoirí Treoirínite Múinteoirí OSPS a léamh le haghaidh modheolaíochtaí agus eiseamláirí éagsúla.

Tá sé mar aidhm ag Cruthú na Nasc cuidiú le múinteoirí;

- Pleanáil le haghaidh OSPS
- na téamaí comónta sa Chlár Misneach, sa Chlár um Oideachas Caidrimh agus Gnéasachta (OCG) agus sa Chlár Bí Sábháilte a aithint
- aidhmeanna sonracha gach ceann de na trí chlár a aithint
- conas is féidir aghaidh a thabhairt ar chuspóirí ábhair an churaclam OSPS trí úsáid a bhaint as ceachtanna ón gClár Misneach An Clár um Oideachas Gnéasachta (OCG) agus an Clár Bí Sábháilte

Ag Cruthú na Naisc - Eagrán Athbhreithnithe

Na Cláir a nascadh le Cuspóirí Ábhair an Churaclaim OSPS

Ar leathanaigh 14 go 78 tá ceachtanna ós na trí chlár ar féidir leo aghaidh a thabhairt ar chuspóirí ábhair churaclam an OSPS. Tá cuspóirí an ábhair priontáilte sa chéad cholún faoi na snáitheanna agus na snáithaonaid ábhartha. Tá dath chódú ar na ceachtanna chun idirdhealú a dhéanamh idir na cláir. Agus snáithaonad á theagasc agat, is féidir leis an múinteoir ceachtanna a roghnú as. Toisc nach bhfuil an treoir seo saintreorach, féadfaidh múinteoirí na ceachtanna is oiriúnaí a roghnú chun aghaidh a thabhairt ar chuspóirí sonracha ábhair.

Ag Roghnú Conas OSPS a Mhúineadh

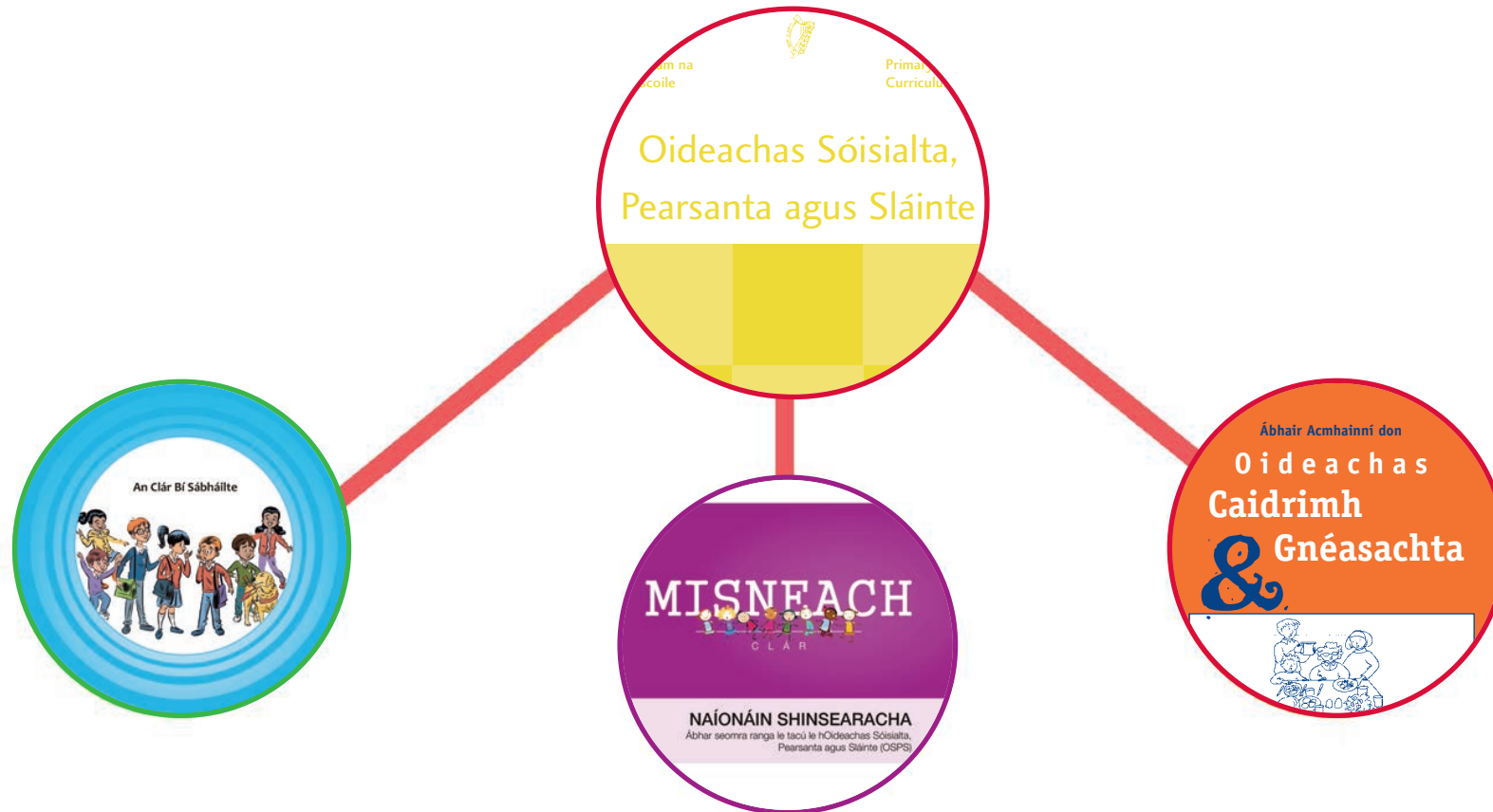
Cé go n-aithnítear go gcuirtear OSPS i bhfeidhm freisin trí chomhtháthú le réimsí ábhar eile agus trí atmaisféar dearfach, uile-scoile, tá sé i gceist ag Ag Cruthú na Nasc cuidiú le múinteoirí go príomha i bpleanáil am sainiúil OSPS (30 nóiméad sa tseachtain). Níl sé beartaithe é a úsáid ar bhealach saintreorach. Treoróidh a mbreithiúnas gairmiúil múinteoirí ar an mbealach is iomchuí chun na cuspóirí ábhair a roghnú.

Acmhainní Cuí a Aithint

Ba chóir do gach scoil acmhainní a roghnú a thugann aghaidh ar chuspóirí ábhair an churaclaim OSPS. Chuir an treoir seo acmhainní i láthair a thugann aghaidh ar chuspóirí éagsúla ábhair. Aithnítear, áfach, gur minic a úsáideann múinteoirí roinnt acmhainní, modheolaíochtaí agus cuir chuige eile. Seachas na hacmhainní atá liostaithe, is minic a bhíonn ceisteanna ag scoileanna ar cheart nó nár cheart dóibh acmhainní áirithe a úsáid. Tugann treoirlínte an OSPS comhairle shonrach sa réimse seo. Spreagann sé scoileanna critéir a chruthú chun acmhainní a roghnú in OSPS. Seo thíos na critéir ar cheisteanna ba chóir do mhúinteoir a chur agus acmhainní á roghnú.

1. An dtugann sé aghaidh ar chuspóir an ábhair atá mé ag iarraidh a mhúineadh?
2. An bhfuil an acmhainn saor ó chlaonadh?
3. An bhfuil an acmhainn saor ó steiréitíopáil dhiúltach?
4. An bhfuil na hacmhainní san áireamh do na leanaí i do scoil?
5. An bhfuil an acmhainn oiriúnach d'aois na leanaí? (Treoirlínte do Mhúinteoirí OSPS Ich. 103)

Ag Cruthú na Naisc - Eagrán Athbhreithnithe

a) Cosc a chur ar mhí-úsáid leanaí trí na scileanna agus na straitéisí is gá a úsáid chun freagairt go sábháilte d'aon chásanna contúirteacha, corraitheacha nó maslacha a mhúineadh agus a fhorbairt.

b) Múin do leanaí conas déileáil le tadhail neamhshábháilte nó míchuí agus gan aon teagmháil a choinneáil faoi rún.

c) Múin do leanaí faoin tábhacht a bhaineann le hinsint.

d) Tabhair straitéisí sábháilteachta do leanaí le

a) Substaintí contúirteacha a sheachaint / nó ar a laghad an aois a dhéantar turgnamh leo a mhoilliú.

b) An t-éileamh ar dhrugaí mídhleathacha a laghdú.

c) Muinín, scileanna agus eolas a mhúineadh agus a fhorbairt do leanaí bunscoile chun roghanna sláintiúla a dhéanamh.

a) Tuiscint agus dearcadh sláintiúil i leith gnéasachta agus caidrimh a chur chun cinn.

b) Eolas ar atáirgeadh agus meas ar atáirgeadh a chur chun cinn.

c) Chun ionadh agus iontas ar phróiseas na breithe agus na beatha nua a chur chun cinn.

d) Go mbeadh an leanbh in ann a bheith compordach lena ghnéasacht agus le gnéasacht daoine eile.

Sábhailteacht agus Cosaint (Bí Sábháilte) in OSPS

Is clár éigeantach é Bí Sábháilte (Ciorclán 65/2011) atá le críochnú faoin snáithe Sábhailteacht agus Cosaint OSPS.

Seo an áit a gclúdaítear an clár Bí Sábháilte. Tríd an acmhainn phleanála seo a úsáid, áfach, is féidir leis an múinteoir iniúchadh a dhéanamh ar chuspóirí éagsúla ábhair eile tríd an gclár Bí Sábháilte.

Bíonn sé i gceist i gcónaí Bí Sábháilte a theagasc i mbloc agus aghaidh á tabhairt ar an snáithe Sábhailteacht agus Cosanta. Níor chóir go mbeadh an Clár Bí Sábháilte briste suas ach é a thosnú agus an clár a mhúineadh agus a leanúint seachtain ar sheachtain go dtí go bhfuil an clár críochnaithe.

Mar an gcéanna agus an snáithe Sábhailteacht agus Cosanta á chlúdach, ní thugann an clár Bí Sábháilte aghaidh iomlán ar shaincheisteanna Sábhailteacht agus beidh am ag teastáil chun an chuid seo a chomhlánú ón snáithaonad Sábhailteacht agus Cosaint trí mhodheolaíochtaí, cuir chuige nó acmhainní eile a úsáid. De bharr sin, tá eolas ar an gcuraclam seachas ar an gclár Bí Sábháilte thar a bheith tábhachtach do mhúinteoir agus é/í ag plleanáil don OSPS. Cé go bhfuil na cuspóirí ábhair liostaithe anseo, níl na samplaí de réimsí ar chóir a mhúineadh laistigh de na cuspóirí seo mar atá mionsonraithe i ndoiciméad curaclaim OSPS. D'fhonn a chinntiú go múintear cuspóirí ábhair de réir an churaclaim, caithfear an acmhainn seo a úsáid i gcomhar le curaclam an OSPS seachas ina haonar.

An Clár Misneach

Is acmhainn OSPS níos leithne anois é an clár athbhreithnithe Misneach a chuimsíonn níos mó cuspóirí ábhair agus a thacaíonn fós le straitéisí na scoile chun saincheisteanna a bhaineann le húsáid substaintí a chosc.

**De bharr an méid ceachtanna sa Chlár Bí Sábháilte ó rang 3 go rang 6, má chuirtear an snáithe Ag Déanamh Cinntí tar éis Sábhailteacht agus Cosaint i bplean caighdeánach dhá bhliain, cuirfidh sé ar chumas an mhúinteora cuid de na cuspóirí ábhair a bhaineann le cinntí a dhéanamh a bhaint amach sa chlár Bí Sábháilte.*

Ceachtanna Goilliúnacha san Oideachas Caidrimh agus Gnéasachta

Tagann cuspóirí goilliúnacha OCG laistigh de na snáitheanna *Ag Tabhairt Aire Do Mo Chorp* agus *Ag Fás agus Ag Athrú*. Clúdaíonn an clár OCG snáitheanna, snáithaonaid agus cuspóirí ar fud an churaclaim, áfach, a chuimsíonn réimsí eile den OSPS.

Is cuid de churaclam OSPS é OCG agus caithfear na ceachtanna goilliúnacha a theagasc. Feidhmíonn na hábhair acmhainní do OCG mar threoir chun na réimsí seo a theagasc. Tugann Ciorclán 22/10 breac-chuntas ar an gcleachtas is fearr agus tú ag múineadh ceachtanna goilliúnacha agus réimsí OSPS.

I "Ag Cruthú na Nasc" déantar na cuspóirí goilliúnacha a ghrúpáil laistigh de na snáithaonaid seo ar fud gach leibhéal ranga agus liostaítear na ceachtanna ábhartha do OCG agus ón gClár Misneach. Is é an múinteoir an duine is fearr a fhéadfaidh na ceachtanna seo a mhúineadh mar chuid den churaclam OCG agus OSPS níos leithne. Níor chóir iad a theagasc ina n-aonair ach le hábhar an tsnáithaonaid níos leithne. Mar chuid de phleanáil dhá bhliain OSPS, is gnách go múintear na cuspóirí goilliúnacha in OCG agus sa snáithaonad Sábháilteacht agus Cosaint agus sa chlár Bí Sábháilte gach rébhliain.

**Tugann Ciorclán 22/10 breac-chuntas ar oibleagáidí scoileanna agus múinteoirí ranga maidir le haoichainteoirí.*

Pleanáil Scoile Iomlán chun Ceachtanna Scoite a Mhúineadh in OSPS

Tacaíonn pleanáil le haghaidh OSPS ag leibhéal scoile iomláine leis an múinteoir ranga chun snáitheanna, snáithaonad agus cuspóirí ábhair an churaclaim a phleanáil agus a mhúineadh. Tá sé riachtanach cothromaíocht a bhaint amach idir forbairt scileanna, luachanna agus dearctha a chothú agus faisnéis a fháil. Tá **naoi snáithaonad** ann do gach rang ó Naíonáin Shóisearacha go Rang a Dó agus **deich snáithaonad** do gach rang ó Rang a Trí ar aghaidh.

Ba chóir do scoileanna;

✓ múineadh ó gach ceann de na príomhshnáitheanna gach dara bliain, ag cur cúig snáithaonad ar fud na scoilbhliana

Trí na snáithaonaid a roinnt thar thréimhse dhá bhliain, cinnteofar go mbeidh an t-ábhar iomlán a bhaineann lena ngrúpáil ranga clúdaithe ag daltaí. Cinntíonn sé freisin go bhfuil a dhóthain ama á dháileadh ar gach snáithaonad.

Ba chóir go bhfreagródh pleanáil scoile iomláine do theagasc scoite i OSPS ceisteanna cosúil le;

- Cad iad na snáithaonaid a mhúinfimid i mBliain 1 agus i mBliain 2?
- Cén bhliain a mhúinfimid an Clár Bí Sábháilte?
- Cathain a mhúinfimid cuspóirí goilliúnacha OCG maidir le cúram a thabhairt do mo chorp agus ag fás agus ag athrú?
- An múinfimid na snáithaonaid ag an am céanna ar fud na scoile nó an ligfimid don mhúinteoir ranga cinneadh a dhéanamh faoin áit ar chóir iad a theagasc ina seomraí ranga féin (Moltar snáithaonaid a theagasc ag an am céanna ar fud na scoile)
- Cé mhéad ama ba chóir dúinn a thabhairt do na snáithaonaid? An mbeidh sé seo comhsheasmhach ar fud na scoile nó an mbeidh sé ag brath ar an rang?
- Cad iad na hacmhainní a úsáidfimid chun OSPS a mhúineadh?
- Cad iad na cineálacha cur chuige scoile uile atá againn a thacaíonn le OSPS? Conas is féidir linn OSPS a chomhtháthú le réimsí ábhar eile?
- Cad iad na modheolaíochtaí a úsáidfimid chun OSPS a mhúineadh?
- Conas is féidir linn a chinntiú go bhfaighidh na daltaí taithí ar raon leathan cothrom na modheolaíochtaí a mholtar i gcuraclam an OSPS?

Cur Chuige Caighdeánach i leith Mhúinteoireacht Scoile Uile den OSPS

Is féidir cur chuige caighdeánach a úsáid maidir le pleanáil scoile uile don ábhar in OSPS chun cabhrú le scoileanna comhsheasmhacht a fhorbairt maidir le teagasc OSPS. Tugann an cur chuige seo treoir shamplach do mhúinteoirí ar scoil maidir le cad ba cheart a theagasc agus cathain. Is éard atá i gceist leis an gcur chuige caighdeánach seo

- ✓ Cúig shnáithaonaid a theagasc i mBliain 1
- ✓ Cúig shnáithaonaid a theagasc i mBliain 2
- ✓ A chinntiú go múintear snáithaonaid amháin ar a laghad ó gach ceann de na trí shnáithe
- ✓ Tugtar dhá mhí d'am teagaisc do gach snáithaonaid
- ✓ Déantar na bloic dhá mhí seo a mhapáil thar gach scoilbhliain.

Laistigh den chur chuige caighdeánach seo tá gach múinteoir ag clúdach na snáithaonaid chéanna ag an am céanna. D'fhéadfadh sé seo tacú le hatmaisféar na scoile iomláine agus comhtháthú le gníomhaíochtaí pleanáilte scoile. Cuireann sé ar chumas na múinteoirí freisin réamh-mheas a dhéanamh ar an méid a bheidh clúdaithe agus cathain, dá bhrí sin, an scóip le haghaidh comhtháthú pleanáilte nó pleanáil théamach le réimsí curaclaim eile a mhéadú.

Mí	Bliain 1	Bliain 2
Meán Fómhair / Deireadh Fómhair	<i>Snáithe - Mise Snáithaonad - Féinaithne</i>	<i>Snáithe - Mise agus Daoine Eile Snáithaonad - Mise agus mo Mhuintir</i>
Samhain / Nollaig	<i>Snáithe - Mise agus Daoine Eile Snáithaonad - Mo Chairde agus Daoine Eile</i>	<i>Snáithe - Mise agus Daoine Eile Snáithaonad - Caidreamh le daoine eile</i>
Eanáir / Feabhra	<i>Snáithe - Mise Snáithaonad - Sábháilteacht agus Cosaint</i>	<i>Snáithe - Mise Snáithaonad - Ag Fás agus ag Athrú</i>
Márta / Aibreán	<i>Snáithe - Mise Snáithaonad - Ag Déanamh Cinntí (Rang a 3 go 6)</i>	<i>Snáithe - Mise Snáithaonad - Ag Tabhairt Aire de mo Chorp</i>
Bealtaine / Meitheamh	<i>Snáithe - Mise agus an Domhan Mór</i>	<i>Snáithe - Mise agus an Domhan Mór</i>

* Níl i gceist le cinntí a dhéanamh ach Snáithaonaid ó R3 go R6. Féadfaidh Naíonáin go R2 Saincheisteanna Sábháilteachta a chomhlánú ag an am seo. Toisc go bhfuil níos mó ceachtanna sa chlár Bí Sábháilte ó rang 3 go 6, má chuirtear an Snáithaonad: Ag Déanamh Cinntí tar éis an tSnáithaonaid : Sábháilteacht agus Cosaint i bplean caighdeánach dhá bhliain, cuirfidh sé ar chumas an mhúinteora cuid de na cuspóirí ábhair a bhaineann le cinntí a dhéanamh a bhaint amach le linn an chlár Bí Sábháilte a mhúineadh.

Ceachtanna Scoite a Phleanáil OSPS

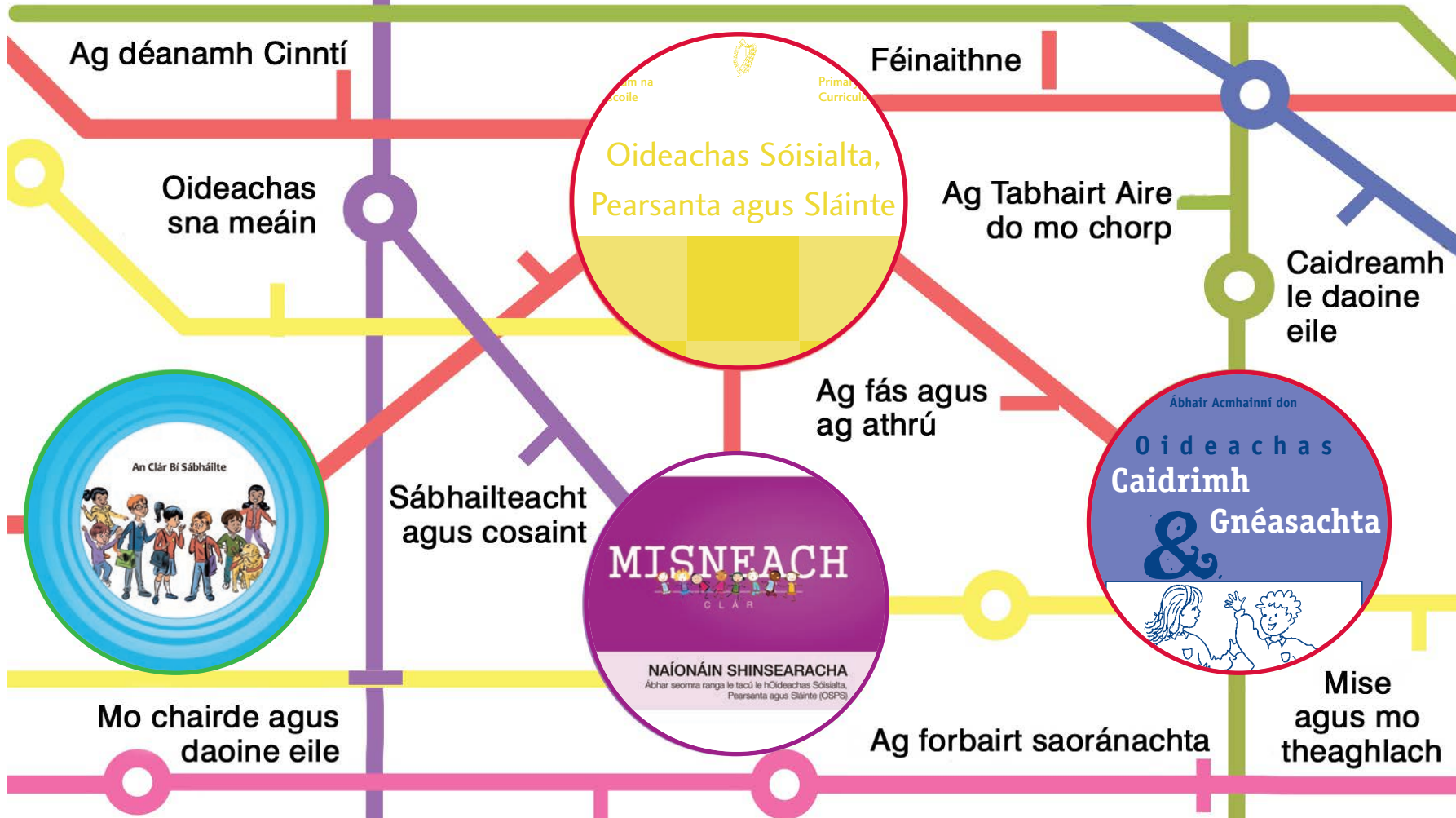
Agus tú ag pleanáil do cheachtanna scoite in OSPS, beidh sé úsáideach plean dhá bhliain (mar a sonraíodh níos luaithe) a leanúint sa chur chuige caighdeánach. Tabharfaidh sé seo deis do mhúinteoirí gníomhaíochtaí scoile nó gníomhaíochtaí agus eispéiris ranga a mheas roimh ré agus an phleanáil a d'fhéadfadh cur le teagasc OSPS.

Uaireanta bíonn an tsolúbthacht ag teastáil chun teagasc scoite OSPS a úsáid chun eispéiris neamhfhoirmiúla, núíosacha a úsáid mar bhunús le ceacht i OSPS. Ligfidh feasacht faoi na haonaid agus na cuspóirí snáithe atá le clúdach in aon bhliain amháin don mhúinteoir na deiseanna seo a thapú agus iad a thaifeadh mar cheacht OSPS.

Tá comhtháthú rithábhachtach chun aghaidh a thabhairt ar na snáithaonaid a bhfuil líon mór cuspóirí ábhair iontu, áfach, clúdaítear go leor cuspóirí ag an am gcéanna idir snáitheanna nó trí cheacht nó ghníomhaíocht amháin. Mar sin, ní féidir cuspóirí a ualú go cothrom lena chéile. Uaireanta beidh fócas níos mó ag cuspóirí áirithe i scoileanna agus i ranganna éagsúla, agus d'fhéadfadh go n-éileodh siad níos mó ama, solúbthacht agus comhtháthú chun iad a mhúineadh go cruinn. Ba chóir don mhúinteoir na ceisteanna seo a leanas a chur agus a gceachtanna OSPS á bpleanáil, bunaithe ar an snáithaonad agus ar chuspóirí ábhair don dá mhí leithdháilte ama seachas cur chuige docht leithdháilte ama a leanúint do gach snáithaonad.

- Cé mhéad rann atá sa snáithaonad seo?
- Conas a roinnfidh mé na cuspóirí a mhúinfear thar an am atá ar fáil?
- An bhfuil aon chuspóirí nach mór béim ar leith a chur orthu sa rang seo?
- Cé mhéad ceacht a theastaíonn uaim a phleanáil chun aghaidh a thabhairt ar an snáithaonad seo? (ní fhreagraíonn cuspóir amháin cheacht amháin ach ní hionann sin agus a bheith fíor. Tá sé níos tábhachtaí pleanáil leis na páistí i do aigne seachas an acmhainn)
- An gá dom deiseanna a lorg chun an t-ábhar a chomhtháthú nó a shaibhriú?
- Cad iad na scileanna is féidir liom béim a leagan orthu trí obair eile?
- Arbh fhéadfaidh an t-ábhar a theagasc trí cheachtanna leathuair an chloig nó uair an chloig?
- An bhféadfaidh an t-ábhar seo a bheith mar bhunús do thionscadal a mhúintear thar thréimhse dhifriúil ach an bloc ama céanna a úsáid? Cad iad na hoiriúnuithe nó na tacaíochtaí a bheidh ag teastáil do roinnt leanaí?
- Cad é is oiriúnaí chun na cuspóirí a theagasc - cad iad na hacmhainní nó na modheolaíochtaí?
- Ar clúdaíodh aon chuspóirí roimhe seo trí eispéiris neamhphleanáilte a d'iompaigh ina cheacht OSPS? Cad iad na deiseanna a thapóidh mé chun modheolaíochtaí gníomhach a úsáid i dteagasc scoite chomh maith le teagasc ar fud an churaclaim?

Naíonáin Shóisearacha agus Naíonáin Shinsearacha íomhá

Ag Cruthú na Naisc - Eagrán Athbhreithnithe

Snáithe- Mise Snáithaonad- Féinaithne	Bí Sábháilte	OCG	Misneach	Acmhainní Breise
Féinfheasacht <ul style="list-style-type: none"> na hairíonna uile is cúis le duine a bheith speisialta agus uathúil a phlé agus a léirthuisctint tosú ar chumais, scileanna agus buanna pearsanta a chiallú, a léirthuisctint agus a mhórluacháil 	<i>Ag Mothú Sábháilte agus Neamhshábháilte lch 17-30</i>	<i>Mé! Mé! Mé! Lch 19</i> <i>Maisc/Aghaidh fidil lch 20</i> <i>Is maith liom mé féin lch 21</i>		
<ul style="list-style-type: none"> roghanna pearsanta a aithint agus a chlárú 			<i>Seascann na gcrogall lch 37 (NShin)</i> <i>An bosca draíochta lch 40 (Shin)</i>	
<ul style="list-style-type: none"> a bheith feasach ar an saol mórthimpeall air/uirthi trí na céadfaí 			<i>Blaisim le mo theanga lch 51 (NShóis)</i> <i>Mo chúig chéadfaí lch 49 (NShin)</i> <i>Cad atá sa bhosca lch 60 (SNhin)</i>	
Ag forbairt féinmhuiníne <ul style="list-style-type: none"> a t(h)uairimí, a d(h)earcadh agus a roghanna féin a chur in iúl éirí níos féinmhuiníní agus níos neamhspleáiche tús a chur le foghlaim conas déileáil le hathruithe difriúla de réir mar a tharlaíonn siad 	<i>Cairdeas agus Bulaíocht lch31-44</i>	<i>An féidir lea “Deir Ó Ghrádaigh” a imirt lch 103</i> <i>An féidir leat é seo a dhéanamh? lch 104</i> <i>Leabhar Pictiúr de na rudaí gur féidir liomsa a dhéanamh lch 104</i>		
Ag déanamh cinntí <ul style="list-style-type: none"> roinnt roghanna laethúla a dhéanann sé/sí féin a aithint mar aon leis na cinn a dhéanann daoine eile 	<i>Strainséirí lch 61</i>		<i>Réaltaí lch 130 (NShin)</i>	
<ul style="list-style-type: none"> tosú ar fheasacht a fhorbairt maidir le tosca a mbeadh tionchar acu ar chinntí nó ar roghanna a dhéanfaí. 			<i>Stoirm lch 89 (NShóis)</i>	

Ag Cruthú na Naisc - Eagrán Athbhreithnithe

Snáithe- Mise Snáithaonad- <u>Ag Tabhairt Aire de mo Chorp</u>	Bí Sábháilte	OCG	Misneach	Acmhainní Breise
<p><i>Bheith eolach ar mo chorp</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • an gá atá le haire a thabhairt dá c(h)orp féin a léirthuisicint agus conas aire a thabhairt dó a chiallú d'fhonn é a choimeád sláintiúil folláin • a thuisicint go bhfuil roinnt freagrachta ar gach duine as aire a thabhairt dó/di féin • meas a bheith aige/aici ar a c(h)orp féin agus ar choirp daoine eile 			<p><i>Ár gcorp iontach lch 94 (NShin)</i></p>	<p><i>bábóga anatamaíocha</i></p> <p><i>www.getactiveireland.ie/</i></p>
<ul style="list-style-type: none"> • codanna den chorp fireann is den chorp bainneann a ainmniú, ag úsáid téarmaí anatamaíocha oiriúnacha 	<p><i>Tadhaill lch 61</i></p>	<p><i>Ag tabhairt folcadh do bhábóg lch 150</i> <i>Bheith Glan lch 152</i></p>		
<ul style="list-style-type: none"> • na rudaí éagsúla is féidir leis an gcorp a dhéanamh a iniúchadh agus a phlé 			<p><i>Na cúig chéadfaí lch 47 (NShin)</i> <i>Cad a bholaíonn tú? lch 63 (NShin)</i></p>	
<p><i>Bia agus cothú</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • a bheith feasach ar thábhacht bia le haghaidh fáis is i mbuanú sláinte agus i soláthar fuinnimh a iniúchadh • an bia is rogha leis/léi a iniúchadh mar aon lena ról i réim chothrom bia • roinnt cáilíochtaí agus aicmí bia a phlé • tábhacht dea-shláinteachais agus bia á ullmhú chun ite a thuisicint. 			<p><i>Trial ar Bhlas lch 53 (NShin)</i></p>	<p><i>www.fooddudes.ie</i></p>

Ag Cruthú na Naisc - Eagrán Athbhreithnithe

Snáithe Mise Snáithaonad- <u>Ag fás agus ag athrú</u>	Bí Sábháilte	OCG	Misneach	Acmhainní Breise
<p>Athraim agus mé ag fás</p> <ul style="list-style-type: none"> cuid de na tosca a chuidíonn le fás a aithint a thuiscint gur cuid de phróiseas na beatha iad fás agus athrú agus go bhfuil siad seo uathúil i gcás gach duine a aithint go méadaíonn ar an gcumas glacadh le freagracht as/aisti féin agus as daoine eile de réir mar a théann sé/sí in aois 		<p><i>Faoin bhfás lch 79</i> <i>Féach ag fás é lch 82</i> <i>Fás inmheánach lch 82</i> <i>Ag Tomhas Fáis lch 162</i></p>		<p><i>bábóga</i> <i>anatamaíocha</i></p>
<p>Beatha nua</p> <ul style="list-style-type: none"> éirí feasach ar bheatha nua agus ar bhreith sa saol feasacht faoi bhreith dhaonna a fhorbairt a aithint cad a theastaíonn ó leanaí chun cuidiú leo fás agus forbairt 		<p><i>Comharthaí beatha nua san Earrach lch 69</i> <i>Beatha nua san Earrach lch 73</i> <i>Deirfiúr Nua Chonchúir lch 139</i> <i>Siúlóid Dúlra lch 143</i> <i>Ag fás plandaí ón Síol lch 143</i></p>		
<p>Braistintí agus mothúcháin</p> <ul style="list-style-type: none"> mothúcháin ilghnéitheacha a ainmniú agus labhairt faoi staideanna ina bhféadfaí dul tríothu na slite ilghnéitheacha ina ndéantar braistintí a chur in iúl agus a bharráocht a iniúchadh 	<p><i>Ag Mothú Sábháilte agus Neamh shábháilte lch 17-30</i></p>		<p><i>Aghaidheanna Mothaithe lch 115 (NShóis)</i> <i>Iontas lch 123 (NShóis)</i> <i>Rudaí scanrúla san Oíche lch 126 (NShóis)</i> <i>Tá uaigneas orm lch 139(NShóis)</i> <i>Beainín Fheargach lch 133(NShóis)</i> <i>Bheith cineálta agus rudaí a roinnt lch 136 (NShóis)</i></p>	
<ul style="list-style-type: none"> tús a chur le mothálacht maidir le mothúcháin daoine eile agus a thuiscint gur féidir le gníomhartha duine amháin tionchar a imirt ar bhraistintí duine eile 	<p><i>Cairdeas agus Bulaíocht lch 31-44</i></p>		<p><i>Ár Rang lch 77 (NShin)</i> <i>Is féidir Linn Cabhrú lch 82 (NShin)</i></p>	

Ag Cruthú na Naisc - Eagrán Athbhreithnithe

Snáithe Mise Snáithaonad- <u>Ag fás agus ag athrú</u>	Bí Sábháilte	OCG	Misneach	Acmhainní Breise
<ul style="list-style-type: none"> • ócáidí a dtig leis/léi mothúcháin dheimhneacha a chothú ann/inti féin a iniúchadh agus a phlé 			<i>Rudaí ar féidir a bheith sona fúthu lch 105 (NShin)</i>	
Snáithe- Mise Snáithaonad- <u>Sábháilteacht agus Cosaint</u>	Bí Sábháilte	OCG	Misneach	Acmhainní Breise
Sábháilteacht phearsanta <ul style="list-style-type: none"> • straitéisí oiriúnacha sábháilteachta a iniúchadh • Sstaideanna agus áiteanna atá sábháilte a aithint, chomh maith leo sin ina mbeadh sábháilteacht phearsanta i mbaol • Sa thuiscint conas is féidir le daoine eile a áiteamh air/uirthi páirt a ghlacadh in iompar baolach 	Ag Mothú Sábháilte agus Neamh shábháilte <i>lch 17-30</i> Cairdeas agus Bulaíocht <i>lch 31-44</i> Tadhail 45-54 Rúin agus Insint lch 55-60 Strainséirí lch 61			
Saincheisteanna sábháilteachta <ul style="list-style-type: none"> • daoine a aithint atá freagrach as sábháilteacht i measc an phobail agus straitéisí sábháilteachta a fhoghlaim agus a chleachtadh d'fhonn an bóthar a thrasnú, an bus a úsáid nó bheith mar choisí 	Rúin agus Insint lch 55-60		<i>Aire a thabhairt lch 105 (NShóis)</i>	www.rsa.ie/en/RSA/Road-Safety/Education/Teaching-resources
<ul style="list-style-type: none"> • a aithint agus a thuiscint go bhfuil gá le rialacha chun daoine a chosaint agus a choinneáil sábháilte 	Cairdeas agus Bulaíocht lch 31-44		<i>Cúigear Páistí Beaga lch 90 (NShin)</i>	
<ul style="list-style-type: none"> • conas d'fhéadfaí tionóiscí a chosc sa bhaile, ar scoil, ar an bhfeirm nó san uisce a iniúchadh 			<i>Éist lch 65 (NShin)</i>	http://www.hse.ie/

Ag Cruthú na Naisc - Eagrán Athbhreithnithe

Snáithe- Mise Snáithaonad- <u>Sábháilteacht</u> agus Cosaint	Bí Sábháilte	OCG	Misneach	Acmhainní Breise
<ul style="list-style-type: none"> a aithint go bhfuil go leor substaintí a bhíonn in úsáid sa bhaile nó sa scoil dainséarach agus gur chóir cead a lorg sula ndéanfaí an t-ábhar iontu a iniúchadh roinnt de na substaintí nó de na nithe a chuirtear ar an gcorp mar aon lena bhfeidhmeanna bainteacha a aithint ócáidí mar a mbíonn gá le cógais, instealladh nó piollairí a iniúchadh chomh maith leis na rialacha sábháilteachta a bhíonn riachtanach nuair a bhíonn cógas á ghlacadh. 			<p><i>Rudaí a Théann Isteach i Mo Chorp Ich 98 (NShin)</i> <i>Bábóg Thinn Miss Molly Ich 98 (NShóis)</i> <i>Cad a dhéanfa féin? Ich 101 (NShóis)</i> <i>Rudaí a chuirim ar mo chorp Ich 94 (NShóis)</i></p>	
Snáithe- Mise agus Daoine Eile Snáithaonad- <u>Mise agus Mo Theaghlach</u>	Bí Sábháilte	OCG	Misneach	Acmhainní Breise
<ul style="list-style-type: none"> na daoine a chomhdhéanann teaghlach a aithint agus a ainmniú agus a thuiscint nach mar a chéile gach aonad teaghlaigh a thuiscint gur ball de theaghlach é/í agus go bhfuil ionad agus ról ag gach duine laistigh de theaghlach na rudaí a dhéanann teaghlaigh in éineacht a iniúchadh 		<p><i>Ceiliúradh sa bhaile Ich 45</i> <i>Ceiliúrann teaghlaigh Ich 48</i> <i>Ag féachaint ar ghrianghraif Ich 119</i></p>	<p><i>Cé atá ina gcónaí Taobh Thiar de mo Dhoras? Ich 79 (NShóis)</i></p>	<p><i>RESPECT Guidelines and resources Different Families Same Love poster / resource</i> www.into.ie/lgbt/EducationalResources <i>Picture Books resource</i> http://www.pdst.ie/primary/OCG</p>
<ul style="list-style-type: none"> a thuiscint conas a thugann teaghlaigh aire, tacaíocht agus grá dá chéile 		<p><i>Clanna Sona Ich 120</i> <i>Iontas do Chonchúir Ich 117</i></p>	<p><i>Mo leabhrán daoine speisialta Ich 74 (NShin)</i></p>	

Ag Cruthú na Naisc - Eagrán Athbhreithnithe

Snáithe- Mise agus Daoine Eile Snáithaonad- <u>Mo Chairde agus daoine eile</u>	Bí Sábháilte	OCG	Misneach	Acmhainní Breise
<ul style="list-style-type: none"> • difríochtaí idir dhaoine a aithint agus a léirthuiscint agus bheith eolach ar conas déileáil le daoine eile le dínit is le meas • iompar bulaíochta, cé a bhíonn páirteach ann agus cén tionchar a bhíonn aige ar dhaoine éagsúla a aithint agus a iniúchadh • a thuiscint go mbíonn bulaíocht i gcónaí olc agus a bheith feasach ar cad ba chóir a dhéanamh má bhíonn sé/sí á b(h)ulaíocht nó má fheiceann sé/sí á himirt ar dhuine eile í. 	<p><i>Cairdeas agus Bulaíocht lch 31-44</i></p>			
<ul style="list-style-type: none"> • a c(h)airde féin a aithint, a phlé agus a mhórluacháil • na gnéithe difriúla den chairdeas a phlé agus a scrúdú • cairde scoile a aithint agus a mhórluacháil agus mar is féidir leo cabhrú lena chéile agus aire a thabhairt dá chéile • na daoine uile a cheaptar a bheith speisialta, laistigh agus lasmuigh de mhuintir an teaghlaigh, a phlé agus a mhórluacháil 		<p><i>Cé hiad? lch 27</i> <i>Tá do chairde speisialta chomh maith lch 29</i> <i>Mise agus Tusa, Tusa agus Mise lch 29</i> <i>Cad is cara ann? lch 111</i> <i>Meas ar Chairdeas lch 112</i></p>		

Ag Cruthú na Naisc - Eagrán Athbhreithnithe

Snáithe- Mise agus Daoine Eile Snáithaonad- <u>Caidreamh le Daoine eile</u>	Bí Sábháilte	OCG	Misneach	Acmhainní Breise
<ul style="list-style-type: none"> éisteacht le tuairimí daoine eile agus iad a fhreagairt 			<i>Scéal Jeaic (Comhoibriú) Ich 82 (NShóis)</i>	
<ul style="list-style-type: none"> iompraíocht bhriathartha agus neamhbhriathartha a úsáid chun feidhmeanna sóisialta a chomhlíonadh 	<i>Cairdeas agus Bulaíocht Ich 31-44</i>		<i>Bheith cineálta agus rudaí a roinnt Ich 136 (NShóis) Nach Deas an Dornán Iad! Ich 21 (NShóis)</i>	
<ul style="list-style-type: none"> cúram agus aird, cúirtéis agus dea-bhéasa a chleachtadh le linn idirghníomhaíochta le daoine eile 			<i>Mise! Ich 23 (N.Sh) Mise, Is Féidir Liom, Is Maith Liom Ich 42 (N.Sin)</i>	
Snáithe- Mise agus an Domhan Mór Snáithaonad- <u>Ag Forbairt Saoránachta</u>	Bí Sábháilte	OCG	Misneach	Acmhainní Breise
<p>Pobal mo scoile</p> <ul style="list-style-type: none"> ainm a scoile féin a aithint mar aon leis na daoine a chuidíonn le gnáthshaol na scoile 	<i>Cairdeas agus Bulaíocht Ich 31-44</i>		<i>An Traein Ainmneach Ich 32 (NShóis)</i>	
<ul style="list-style-type: none"> a thuiscint go bhfuil gach duine tábhachtach agus go bhfuil a c(h)ion tairbhe uathúil luachmhar le déanamh aige/aici sa rang 			<i>Cad atá sa bhosca? Ich 60 (NShin)</i>	<i>Ombudsman for Children www.oco.ie/educationand-humanrights/education</i>

Ag Cruthú na Naisc - Eagrán Athbhreithnithe

Snáithe- Mise agus an Domhan Mór <u>Snáithaonad- Ag Forbairt Saoránachta</u>	Bí Sábháilte	OCG	Misneach	Acmhainní Breise
<ul style="list-style-type: none"> a aithint go bhfuil comhoibriú agus roinnt tábhachtach maille le bheith cóir i ngach gníomhaíocht sa rang agus sa scoil 			<i>Barróga Móra lch 46 (NShóis)</i>	
<ul style="list-style-type: none"> an gá le rialacha an ranga agus na scoile a choinneáil a aithint agus a thuiscint 			<i>Meas ar dhifríochtaí lch 114 (NShin)</i>	<i>Intercultural Education in Primary Schools www.ncca.ie</i>
<ul style="list-style-type: none"> Ighnéitheacht na bpáistí sa rang agus sa scoil a iniúchadh agus ómós a thabhairt di 			<i>An bhfuil Gá againn le Rialacha? lch 118 (NShin)</i>	
<p>Ag maireachtáil sa phobal áitiúil</p> <ul style="list-style-type: none"> na daoine a chomhdhéanann teaghlach a aithint agus a ainmniú agus a thuiscint nach mar a chéile gach aonad teaghlaigh a thuiscint gur ball de theaghlach é/í agus go bhfuil ionad agus ról ag gach duine laistigh de theaghlach na rudaí a dhéanann teaghlaigh in éineacht a iniúchadh 			<i>An Áit ina bhfuil Cónaí Orm lch 120 (NShin)</i>	

Ag Cruthú na Naisc - Eagrán Athbhreithnithe

Snáithe- Mise agus an Domhan Mór Snáithaonad- <u>Ag Forbairt Saoránachta</u>	Bí Sábháilte	OCG	Misneach	Acmhainní Breise
<ul style="list-style-type: none"> a thuiscint conas a thugann teaghlaigh aire, tacaíocht agus grá dá chéile 			<i>An bhfuil Gá Againn le Rialacha? lch 118 (NShin)</i>	
<p>Cúram imshaoil</p> <ul style="list-style-type: none"> an t-imshaoil a léirthuisicint agus a aithint go bhfuil freagracht ar bhonn pobail agus aonair ar gach duine as cosaint agus cúram an imshaoil 			<i>Aire do mo Dhomhan lch 122 (NShin)</i>	https://greenschoolsireland.org/resources/School Garden and the Living Classroom
Snáithe- Mise agus an Domhan Mór Snáithaonad- <u>Oideachas na meán cumarsáide</u>	Bí Sábháilte	OCG	Misneach	Acmhainní Breise
<ul style="list-style-type: none"> a aithint go bhfaigheann sé/sí eolas ó anchuid foinsí difriúla 			<i>Turas sa Dufair lch 68 (NShin)</i>	
<ul style="list-style-type: none"> scéalta, leabhair agus rímeanna coitianta a iniúchadh agus roinnt de na pearsana agus a dtréithe tarraingteacha a phlé 			<i>Ag Cur Aithne Orm lch 34 (NShin)</i>	

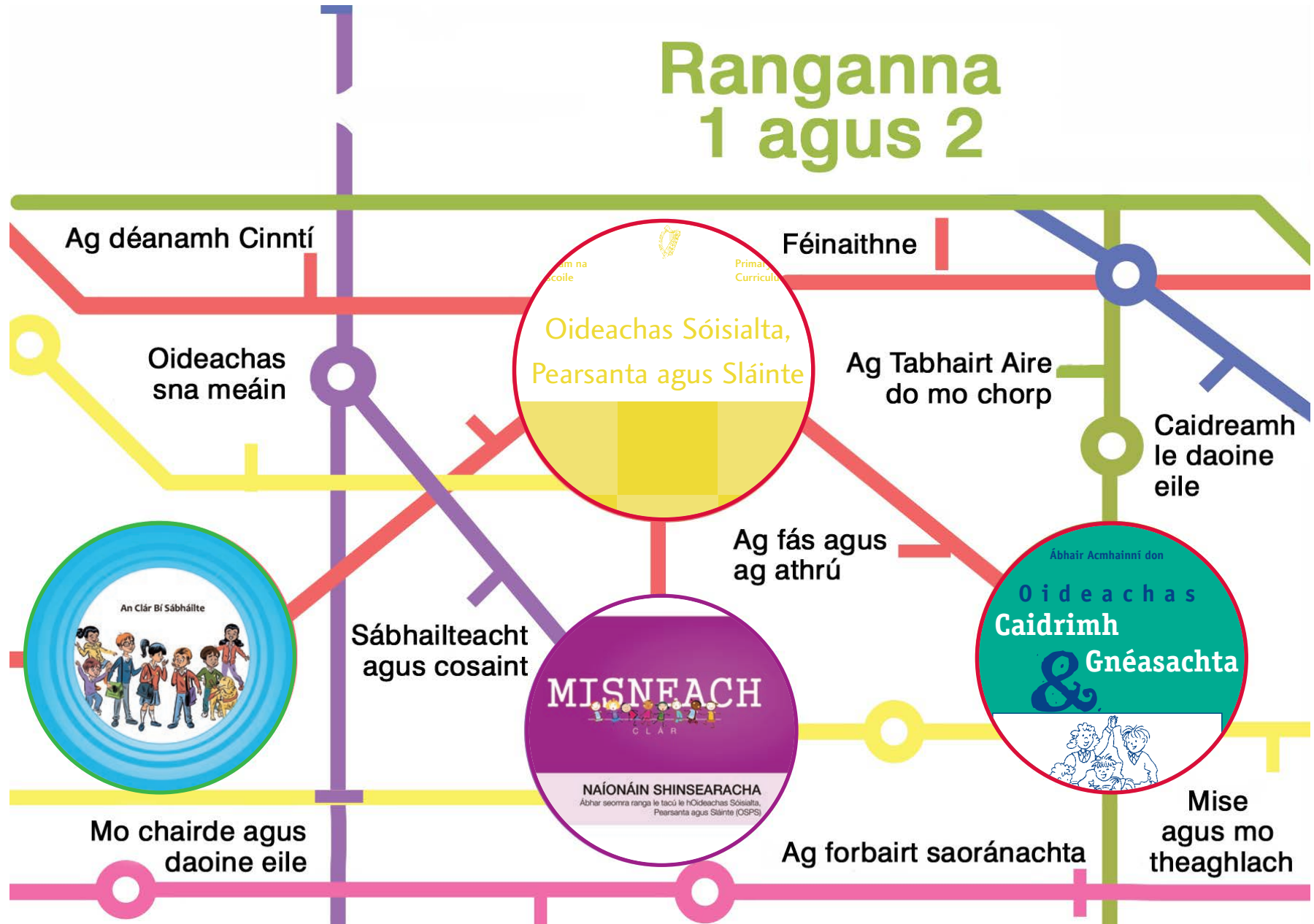
Ag Cruthú na Naisc - Eagrán Athbhreithnithe

Snáithe- Mise agus an Domhan Mór Snáithaonad- <u>Oideachas na meán cumarsáide</u>	Bí Sábháilte	OCG	Misneach	Acmhainní Breise
<ul style="list-style-type: none"> na cláir theilifíse, na físeáin agus na físchluichí is ansa leis/léi a aithint agus cúiseanna leis na roghanna a chur in iúl tosú ar na saghsanna difriúla teicneolaíochta eolais atá ar fáil a úsáid agus a iniúchadh tosú ar iniúchadh agus díospóireacht a dhéanamh faoin difríocht idir fógraí agus cláir 			<i>Na Cláir is Fearr Linn Ich 125 (NShin)</i>	

Múintear an clár Bí Sábháilte mar chuid den snáithaonad Sábháilteacht agus Cosaint (léirithe thuas i ndath dearg). Cludaíonn an clár Bí Sábháilte cuspóirí ó shnáithaonaid eile freisin (léirithe thuas i bhfianaise dearg).

Meabhraítear do mhúinteoirí gur chóir an clár Bí Sábháilte a mhúineadh ina iomláine in aon bhloc amháin.

Ranganna 1 agus 2

Ag Cruthú na Naisc - Eagrán Athbhreithnithe

Snáithe- Mise Snáithaonad- Féinaithne	Bí Sábháilte	OCG	Misneach	Acmhainní Breise
<p>Féinfheasacht</p> <ul style="list-style-type: none"> léirthuisctint ar bhuanna, ar chumas agus ar thréithe pearsanta a fhorbairt agus labhairt mar gheall orthu 	<p><i>Ag Mothú Sábháilte agus Neamh shábháilte lch 17-30</i></p>	<p><i>Rudaí a dhéanaim! Rudaí a thaithíonn liom! Lch 17</i></p>	<p><i>Tá me go maith ag go Leor Rudaí lch 21 (R1) Tá a bhfuil Foghlamtha agam á Cheiliúradh agam lch 154 (R2)</i></p>	
<ul style="list-style-type: none"> na cosúlachtaí agus na difríochtaí idir dhaoine a aithint agus a léirthuisctint éirí feasach ar an saol mórtimpeall air/uirthi trí na céadfaí 			<p><i>Cosúil lena Chéile agus Difríúil óna Chéile lch 27 (R1)</i></p>	
<ul style="list-style-type: none"> roghnachas pearsanta, aisingí don todhchaí agus mianaidhmeanna a aithint agus a phlé 			<p><i>Nuair a Bheidh Mé níos sine ba mhaith Liom Muintearas a bheith agam lch 128 (R1)</i></p>	
<p>Ag forbairt féinmhuiníne</p> <ul style="list-style-type: none"> éirí níos neamhspleáiche agus níos féinmhuiníní 			<p><i>Táim ag foghlaim conas m'Inchinn féin a Úsáid lch 114 (R2)</i></p>	
<ul style="list-style-type: none"> slite difriúla chun déileáil le hathrú a iniúchadh 			<p><i>Bím ag Athrú agus mé ag Fás lch 75 (R2)</i></p>	
<ul style="list-style-type: none"> tuairimí agus roghanna pearsanta a nochtadh agus cuid daoine eile a admháil agus labhairt fúthu 			<p><i>Clabhsúr lch 145 (R1)</i></p>	
<p>Ag déanamh cinntí</p> <ul style="list-style-type: none"> roghanna a dhéantar gach lá a aithint agus machnamh a dhéanamh orthu na tosca a mbeadh tionchar acu ar chinn-teoireacht nó roghanna pearsanta a phlé a thuiscint go n-éilíonn páirtíocht i gcinnteoireacht níos mó freagrachta pearsanta 	<p><i>Tadhail 49-62 Rúin agus Insint lch 63-70 Strainséirí lch 71 - 79</i></p>	<p><i>Cén chaoi a gcinnim ar an rud a rud a dhéanfaidh mé? lch 182 Faoi na cúiseanna a dhéanaim rudaí lch 185</i></p>	<p><i>Teachtaireachtaí iad Fógraí lch 133 (R1)</i></p>	

Ag Cruthú na Naisc - Eagrán Athbhreithnithe

Snáithe- Mise Snáithaonad- <u>Ag Tabhairt Aire de mo Chorp</u>	Bí Sábháilte	OCG	Misneach	Acmhainní Breise
<p><i>Bheith eolach ar mo chorp</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • an gá atá le haire a thabhairt dá c(h)orp féin a léirthuisctint agus conas aire a thabhairt dó a chiallú d'fhonn é a choimeád sláintiúil folláin 			<p><i>Cad a Chiallaíonn Folláin?</i> <i>lch 27 (R1)</i></p>	
<ul style="list-style-type: none"> • codanna den chorp fireann is den chorp baineann a ainmniú, ag úsáid téarmaí anatamaíocha oiriúnacha 		<p><i>An chaoi a bhfeidhmíonn ár gcorp lch 166</i></p>	<p><i>Ár gCorp Iontach lch 37 (R2)</i></p>	<p>www.getactiveireland.ie</p>
<ul style="list-style-type: none"> • a thábhachtaí atá sé caitheamh leis an gcorp le meas agus le dínit a aithint • na rudaí éagsúla is féidir leis an gcorp a dhéanamh a iniúchadh agus a phlé 		<p><i>An chaoi a bhfeidhmíonn mo chorp lch 67</i> <i>Ár gcéadfaí lch 71</i> <i>Siúlóid éisteachta lch 73</i> <i>Dán faoinár gcéadfaí lch 74</i> <i>I mo shamhlaíocht lch 75</i></p>	<p><i>Mo Chroí agus mo Scamhóga lch 41 (R2)</i> <i>M'Inchinn lch 45 (R2)</i></p>	
<ul style="list-style-type: none"> • cuid de na substaintí a thógtar isteach sa chorp a aithint agus a scrúdú mar aon le gnó agus feidhm gach ceann díobh 			<p><i>Is Drugaí Cumhachtacha iad Cóigis lch 62 (R2)</i> <i>Instealltaí lch 69 (R2)</i></p>	

Ag Cruthú na Naisc - Eagrán Athbhreithnithe

Snáithe- Mise Snáithaonad- <u>Ag Tabhairt Aire de mo Chorp</u>	Bí Sábháilte	OCG	Misneach	Acmhainní Breise
<ul style="list-style-type: none"> • scileanna bunúsacha sláinteachais a shaothrú agus a chleachtadh • a thuiscint go bhfuil roinnt freagrachta ar gach duine as aire a thabhairt dó/dí féin • éirí feasach ar chomh héasca agus a scaipeann galrú agus an tábhacht a bhaineann le cloí le cód sláinteachais 		<p><i>Nuair a theastaíonn aire speisialta ó m chorp</i> <i>lch 161</i></p> <p><i>Cuairt ar an Dochtúir</i> <i>lch 164</i></p>	<p><i>Cabhraíonn Bheith Glan Linn Bheith Folláin lch 43 (R1)</i></p> <p><i>Cad a Chiollaíonn Folláin?</i> <i>lch 37 (R1)</i></p>	
<p>Bia agus cothú</p> <ul style="list-style-type: none"> • a bheith feasach ar thábhacht bia le haghaidh fáis is i mbuanú sláinte agus i soláthar fuinnimh a iniúchadh • a thuiscint go bhfuil cothromaíocht, rialtacht agus measarthacht riachtanach sa réim bia 			<p><i>Na Cineálacha Bia a Theastaíonn Uainn le bheith Folláin lch 40 (R1)</i></p>	<p>http://www.fooddudes.ie/</p>
<ul style="list-style-type: none"> • roinnt de na bianna a fhaightear as foinsí plandúla is ainmhíocha a aithint • dea-shláinteachas a aithint agus a chleachtadh nuair a bhítear ag plé le bia 			<p><i>Tá Gá ag mo Chorp le Cineálacha Éagsúla Bia lch 52 (R2)</i></p>	

Ag Cruthú na Naisc - Eagrán Athbhreithnithe

Snáithe- Mise Snáithaonadd- <u>Ag fás agus ag athrú</u>	Bí Sábháilte	OCG	Misneach	Acmhainní Breise
<p>Beatha nua</p> <ul style="list-style-type: none"> dul i gceann tuisceana gur gnéithe den saolré uile iad síolrú, breith, beatha, fás agus bás a bhfuil riachtanach chun soláthar do agus aire a thabhairt don naí nuabheirthe sa saol ainmhíoch agus daonna araon a thuiscint na rólanna éagsúla atá ag tuismitheoirí agus ag baill eile teaghlaigh maidir le soláthar do naíonáin nuabheirthe a thuiscint 		<p><i>Iontas Beatha Nua lch 59</i> <i>Beatha nua san Earrach lch 61</i> <i>Nuair a bhí mé i mo bhabaí lch 155</i> <i>Faoi Bhabaithe lch 156</i></p>	<p><i>Úrnua lch33 (R1))</i></p>	
<p>Athraím agus mé ag fás</p> <ul style="list-style-type: none"> tosú ar na tosca fisiceacha, mothúchánacha, sóisialta agus spioradálta a chuidíonn le fás a a thuiscint go dtarlaíonn fás ar an-chuid slite difriúla agus gur rud sainiúil é i gcás gach duine 		<p><i>Fás agus Athrú lch 172</i> <i>An chaoi a raibh mé agus mé óg lch 173</i> <i>Scéal mo bheatha lch 175</i> <i>Ag féachaint ar ghrianghraif lch 82</i></p>	<p><i>Bím ag Athrú agus mé ag Fás lch 75 (R2))</i></p>	
<ul style="list-style-type: none"> a thuiscint go mbíonn freagracht bhreise as/aisti féin agus as daoine eile mar thoradh ar bheith ag fás suas 		<p><i>Ag athrú agus ag fás lch 83</i> <i>Dán Aoiseanna lch 177</i></p>		
<ul style="list-style-type: none"> na rólanna éagsúla atá ag tuismitheoirí agus ag baill eile teaghlaigh maidir le soláthar do naíonáin nuabheirthe a thuiscint a bhfuil riachtanach chun soláthar do agus aire a thabhairt don naí nuabheirthe sa saol ainmhíoch agus daonna araon a thuiscint 		<p><i>Faoi aire a thabhairt do bhabaithe lch 153</i> <i>Faoi bhabaithe lch 156</i></p>		

Ag Cruthú na Naisc - Eagrán Athbhreithnithe

Snáithe Mise Snáithaonad- <u>Ag fás agus ag athrú</u>	Bí Sábháilte	OCG	Misneach	Acmhainní Breise
<p>Braistintí agus mothúcháin</p> <ul style="list-style-type: none"> raon leathan de bhraistintí a ainmniú agus a aithint agus braistintí a phlé agus a iniúchadh i dtosca éagsúla 	<p><i>Ag Mothú Sábháilte agus Neamh shábháilte lch 17-30</i> <i>Cairdeas agus Bulaíocht lch 31-49</i></p>	<p><i>Ceol le Mothú lch 55</i></p>	<p><i>Ainmnigh an Mothúcháin Sin lch 49 (R1)</i> <i>Fíormhothúcháin lch 87 (R2)</i></p>	
<ul style="list-style-type: none"> na slite éagsúla inar féidir braistintí a chur in iúl agus déileáil leo a thuiscint agus a iniúchadh agus rogha a dhéanamh ar na slite is oiriúnaí agus is so-ghlactha 		<p><i>An Banphrionsa nár Gháir riamh lch 51</i> <i>Ag mímeadh mothúchán lch 54</i></p>	<p><i>Bheith Sona Sásta lch 65 (R1)</i> <i>Tá sé ceart go Leor</i> <i>Caoineadh nuair a bhíonn Brón orm lch 69 (R1)</i> <i>Do Racht a Ligean lch 72 (R1)</i></p>	
<ul style="list-style-type: none"> daoine a aithint lena bhféadfadh sé/sí braistintí agus mothúcháin a phlé 		<p><i>Faoin gcaoi a mhothaímid uaireanta lch 146</i></p>	<p><i>Mo Dhuine Speisialta agus Mé Féin lch 90 (R2)</i></p>	
<ul style="list-style-type: none"> a bheith feasach ar, agus bheith in ann, bealaí folláine a roghnú chun bheith measúil air/uirthi féin 		<p><i>Ag péinteáil mothúcháin lch 147</i></p>	<p><i>Is féidir liom Bheith Dearfach lch 80 (R1)</i></p>	
<ul style="list-style-type: none"> na mothúcháin éagsúla a athraíonn agus duine ag fás a iniúchadh a aithint gur féidir le gníomhartha duine amháin tionchar a imirt ar bhraistintí daoine eile. 		<p><i>Dán faoi dhuine a ghráim lch 177</i></p>	<p><i>Gníomhartha Fánacha Cineáltais lch 141 (R2)</i></p>	

Ag Cruthú na Naisc - Eagrán Athbhreithnithe

Snáithe- Mise Snáithaonad - <u>Sábháilteacht</u> agus Cosaint	Bí Sábháilte	OCG	Misneach	Acmhainní Breise
<p>Personal safety</p> <ul style="list-style-type: none"> • staideanna ina mbraitheann páistí sábháilte mar aon leo siúd ina bhféadfadh sábháilteacht bheith i bhfiontar a aithint agus a iniúchadh • straitéisí oiriúnacha chun déileáil leis na staideanna seo a phlé agus a chleachtadh • an tslí inar féidir le daoine eile a áiteamh air/uirthi páirt a ghlacadh in iompraíocht neamhshábháilte a iniúchadh agus conas is féidir é seo a chur ar ceal 	<p>Ag Mothú Sábháilte agus Neamhshábháilte <i>Ich 17-30</i> Cairdeas agus Bulaíocht <i>Ich 31-44</i> Tadhail 45-54 Rúin agus Insint <i>Ich 55-60</i> Strainséirí <i>Ich 61</i></p>			
<ul style="list-style-type: none"> • iompraíocht chontúirteach a aithint agus na torthaí deimhneacha is diúltacha a leanann í a scrúdú 			<p><i>Caitheamh Toitíní</i> <i>Ich 25 (R2)</i></p>	
<p>Saincheisteanna sábháilteachta-</p> <ul style="list-style-type: none"> • straitéisí chun bheith sábháilte le linn taistil a fhorbairt agus a chleachtadh 		<p><i>Straitéisí Sábháilteachta</i> <i>Ich 137</i></p>		
<ul style="list-style-type: none"> • bheith eolach agus tuisceanach ar an ngá chun cloí le rialacha sábháilteachta a bhfuil feidhm acu sa scoil, sa bhaile, ar an bhfeirm, san uisce, ar mhaithe lena s(h)ábháilteacht féin agus sábháilteacht daoine eile 		<p><i>Tráth na gceist ar an tsábháilteacht</i> <i>Ich 138</i></p>	<p><i>Ár gcuid Rialacha Seomra Ranga tábhachtach</i> <i>Ich 86 (R1)</i> <i>Tá cúis le Rialacha</i> <i>Ich 90 (R1)</i></p>	

Ag Cruthú na Naisc - Eagrán Athbhreithnithe

Snáithe- Mise Snáithaonad- <u>Sábháilteacht</u> agus Cosaint	Bí Sábháilte	OCG	Misneach	Acmhainní Breise
<ul style="list-style-type: none"> áiteanna atá sábháilte le haghaidh súgartha a aithint agus an tábhacht atá le roghnú iompraíochta atá freagrach agus cothrom le linn súgartha a thuiscint 		<p><i>Sábháilteacht Ich 39</i> <i>Cad a dhéanfainnse?</i> <i>Ich 43</i> <i>Faoinár Sábháilteacht féin</i> <i>Ich 44</i></p>	<p><i>Táim ag foghlaim conas m'Inchinn féin a úsáid Ich 114 (R2)</i></p>	
<ul style="list-style-type: none"> ócáidí a mbíonn gá le leighis a aithint agus a iniúchadh substaintí sa bhaile nó ar scoil atá sábháilte a idirdhealú uatha sin atá dainséarach agus cead a lorg sula n-iniúchtar iad 			<p><i>Rialacha maidir le Cógais Ich 97 (R1)</i></p>	
Snáithe- Mise agus Daoine Eile Snáithaonad- <u>Mise agus mo</u> <u>teaghlach</u>	Bí Sábháilte	OCG	Misneach	Acmhainní Breise
<ul style="list-style-type: none"> iad siúd a chónaíonn sa bhaile a ainmniú agus labhairt fúthu agus a aithint nach ionann gach baile agus gach teaghlach a ról agus a (h)áit sa teaghlach a aithint mar aon leis an gcabhair a thugann gach ball den teaghlach 		<p><i>Mapa Freagrachtaí Ich 125</i> <i>Faoi bhealaí inar féidir linn cabhrú sa bhaile Ich 125</i></p>	<p><i>Tá mé i mo Bhall de mo Theaghlach Féin Ich 108 (R1)</i></p>	<p><i>www.into.ie/lgbt/EducationalResources.ie</i></p> <p><i>http://www.pdst.ie/primary/RSE</i></p>

Ag Cruthú na Naisc - Eagrán Athbhreithnithe

Snáithe- Mise agus Daoine Eile Snáithaonad- <u>Mise agus mo theaghlach</u>	Bí Sábháilte	OCG	Misneach	Acmhainní Breise
<ul style="list-style-type: none"> a t(h)eaghlach féin a léirthuisicint agus bealaí a aithint inar féidir le baill teaghlaigh cabhrú agus tacú lena chéile agus aire a thabhairt dá chéile go leor de na rudaí a fhoghlaimítear i dteaghlaigh, rudaí praiticiúla agus rudaí nach iad, a iniúchadh 		<p><i>Faoi mo theaghlach lch 33</i> <i>Pictiúr de mo theaghlach lch 34</i></p>		
Snáithe- Mise agus Daoine Eile Snáithaonad- <u>Mo chairde agus daoine eile</u>	Bí Sábháilte	OCG	Misneach	Acmhainní Breise
<ul style="list-style-type: none"> cairde pearsanta a phlé agus an fáth a mbaineann sé/sí taitneamh as bheith ina dteannta cáilíochtaí agus scileanna atá bainteach le cairdeas a aithint, a iniúchadh agus a phlé 	<p><i>Cairdeas agus Bulaíocht lch 31-44</i></p>	<p><i>Mo chairde lch 23</i> <i>Tomhais cé mé? lch 25</i> <i>Faoinár gcairde lch 25</i> <i>Ár gcairde lch 27</i></p>	<p><i>Tá mé i mo Bhall de mo Rang lch 112 (R1)</i></p>	
<ul style="list-style-type: none"> an bealach inar féidir le cairde tionchar a imirt ar ghníomhartha is ar chinntí pearsanta a iniúchadh 		<p><i>Cad a dhéanfadh cara? lch 117</i></p>	<p><i>Bíonn tionchar ag Cairde ar a Chéile lch 19 (R2)</i></p>	
<ul style="list-style-type: none"> fios a bheith aige/aici conas déileáil le daoine le dínit is le meas 			<p><i>Is féidir linn Cabhrú leis na Rialacha a Dhéanamh lch 131 (R2)</i> <i>Ag foghlaim muiníne lch 31 (R2)</i></p>	

Ag Cruthú na Naisc - Eagrán Athbhreithnithe

Snáithe- Mise agus Daoine Eile Snáithaonad- <u>Mo chairde agus daoine eile</u>	Bí Sábháilte	OCG	Misneach	Acmhainní Breise
<ul style="list-style-type: none"> • iompar bulaíochta a aithint agus a iniúchadh, cé a bhíonn páirteach ann agus a iarmhairt ar dhaoine difriúla • a thuiscint go mbíonn bulaíocht i gcónaí olc agus a bheith feasach ar cad ba chóir a dhéanamh má bhíonn sé/sí á b(h)ulaíocht nó má fheiceann sé/sí á himirt ar dhuine eile í. 	<p><i>Cairdeas agus Bulaíocht Ich 31-44</i></p>		<p><i>Bulaíocht Ich 124 (R2)</i></p>	
Snáithe- Mise agus Daoine Eile Snáithaonad- <u>Caidreamh le daoine eile</u>	Bí Sábháilte	OCG	Misneach	Acmhainní Breise
<ul style="list-style-type: none"> • iompraíocht bhriathartha agus neamhbhriathartha a idirdhealú ó chéile agus mar a úsáidtear iad i gcomhlíonadh feidhmeanna sóisialta a thuiscint • éisteacht lena mbíonn á rá ag daoine eile, é a chloisteáil agus a fhreagairt 	<p><i>Cairdeas agus Bulaíocht Ich 31-44</i></p>			
<ul style="list-style-type: none"> • eispéiris, tuairimí agus braistintí a chur in iúl agus a chlárú ar shlite éagsúla 	<p><i>Ag Mothú Sábháilte agus Neamh shábháilte Ich 17-30</i></p>		<p><i>Tá tuairimí agam Ich 99 (R2)</i></p>	
<ul style="list-style-type: none"> • an chaoi le coimhlínt a láimhsiú gan bheith ionsaitheach a iniúchadh agus a chleachtadh 	<p><i>Cairdeas agus Bulaíocht Ich 31-44</i></p>		<p><i>Táim ag foghlaim conas rudaí a lorg Ich 103 (R2) Ag Foghlaim conas Diúltú Ich 112 (R2)</i></p>	

Ag Cruthú na Naisc - Eagrán Athbhreithnithe

Snáithe- Mise agus and an Domhan Mór Snáithaonad- <u>Ag Forbairt Daoránachta</u>	Bí Sábháilte	OCG	Misneach	Acmhainní Breise
<i>Pobal mo scoile</i> <ul style="list-style-type: none"> • an bhrí atá le bheith ina b(h)all de phobal na scoile a iniúchadh agus roinnt de na grúpaí éagsúla a bhféadfadh sé/sí bheith ina b(h)all díobh a aithint • ainm agus suíomh a scoile féin a aithint agus a scríobh agus iad siúd ar de phobal na scoile iad a aithint 			<i>Tá mé i mo Bhall de mo Rang Ich 112 (R1) Ag Tabhairt Aire den Chlós Ich 138 (R2)</i>	
<ul style="list-style-type: none"> • an bealach ina bhféadfadh cúnaimh deimhneach ón uile dhuine an rang nó an scoil a fheabhsú ar mhaithe le cách a phlé agus a léirthuisicint 			<i>Ag Tabhairt Aire dár Seomra Ranga Ich Ich 120 (R1)</i>	http://www.oco.ie/education-on-and-human-rights/education
<ul style="list-style-type: none"> • a bheith páirteach i gcumadh rialacha an tseomra ranga agus an tábhacht a bhaineann le cloí leis na rialacha seo ar mhaithe le sábháilteacht chách a aithint 			<i>Tá ár gcuid Rialacha Seomra Ranga tábhachtach Ich 86 (R1)</i>	
<ul style="list-style-type: none"> • páirt a ghlacadh i ngníomhaíochtaí grúpa sa rang agus foghlaim conas roinnt, comhoibriú, éisteacht, saothrú agus súgradh le chéile 			<i>Mo Ainm Ich 19 (R1) Táim ag foghlaim conas comhoibriú Ich 134 (R2)</i>	

Ag Cruthú na Naisc - Eagrán Athbhreithnithe

Snáithe- Mise agus and an Domhan Mór Snáithaonad- <u>Ag Forbairt Saoránachta</u>	Bí Sábháilte	OCG	Misneach	Acmhainní Breise
<p>Ag maireachtáil sa phobal áitiúil</p> <ul style="list-style-type: none"> dul i gceann tuisceana ar an gcaoi a mbraitheann daoine ar a chéile in an-chuid gnéithe den saol tuisctint a fhorbairt gur ball dá p(h)obal áitiúil féin é/í 			<p><i>Tá mé i mo bhall de mo phobal lch 125 (R1)</i></p>	
<ul style="list-style-type: none"> bheith feasach agus léirthuisceanach ar ilghnéitheacht na gcultúr is na ndaoine sa phobal áitiúil, an chabhair a thugann siad a aithint agus bheith feasach ar an gcaoi ar féidir le difríochtaí a (h)eispéiris féin a shaibhriú feasacht faoi dhaoine in áiteanna eile a fhorbairt 			<p><i>Lá na Náisiúnachtaí lch 143 (R2)</i></p>	<p><i>http://europa.eu/kidscorner/index_en.ht</i></p>
<ul style="list-style-type: none"> iad siúd a bhfuil freagracht faoi leith orthu as aire a thabhairt do dhaoine sa phobal a aithint mar aon le tábhacht na cabhrach a thugann an uile dhuine do shaol an phobail 			<p><i>Táim ag foghlaim faoi mo Chearta lch 106 (R2)</i></p>	

Ag Cruthú na Naisc - Eagrán Athbhreithnithe

Snáithe- Mise agus and an Domhan Mór Snáithaonad- <u>Ag Forbairt Saoránachta</u>	Bí Sábháilte	OCG	Misneach	Acmhainní Breise
<p>Cúram imshaoil</p> <ul style="list-style-type: none"> • an t-imshaol a léirthuisctint agus a aithint go bhfuil freagracht ar bhonn pobail agus aonair ar gach duine as cúram agus cosaint an imshaoil. 			<p><i>Ag Tabhairt aire don Chlós Ich 138 (R2)</i></p>	<p><i>http://www.seai.ie/Green Schools</i></p> <p><i>https://greenschoolsireland.org/resources/</i></p> <p><i>http://www.schoolearthened.ie/</i></p>
Snáithe- Mise agus and an Domhan Mór • Snáithaonad- <u>Oideachas na meán cumarsáide</u>	Bí Sábháilte	OCG	Misneach	Acmhainní Breise
<ul style="list-style-type: none"> • éirí feasach ar na slite difriúla inar féidir eolas a chur in iúl agus foghlaim mar gheall orthu 			<p><i>Is Taiscéalaithe Muid Ich 136 (R1)</i></p>	
<ul style="list-style-type: none"> • tosú ar idirdhealú a dhéanamh ar fhíricí agus fhicsean i scéalta nó suímh i bhfoirmeacha éagsúla de na meáin 			<p><i>Fíor nó Bréagach Ich 133 (R1)</i></p>	<p><i>www.saferinternetday.ie</i></p> <p><i>www.webwise.ie</i></p>

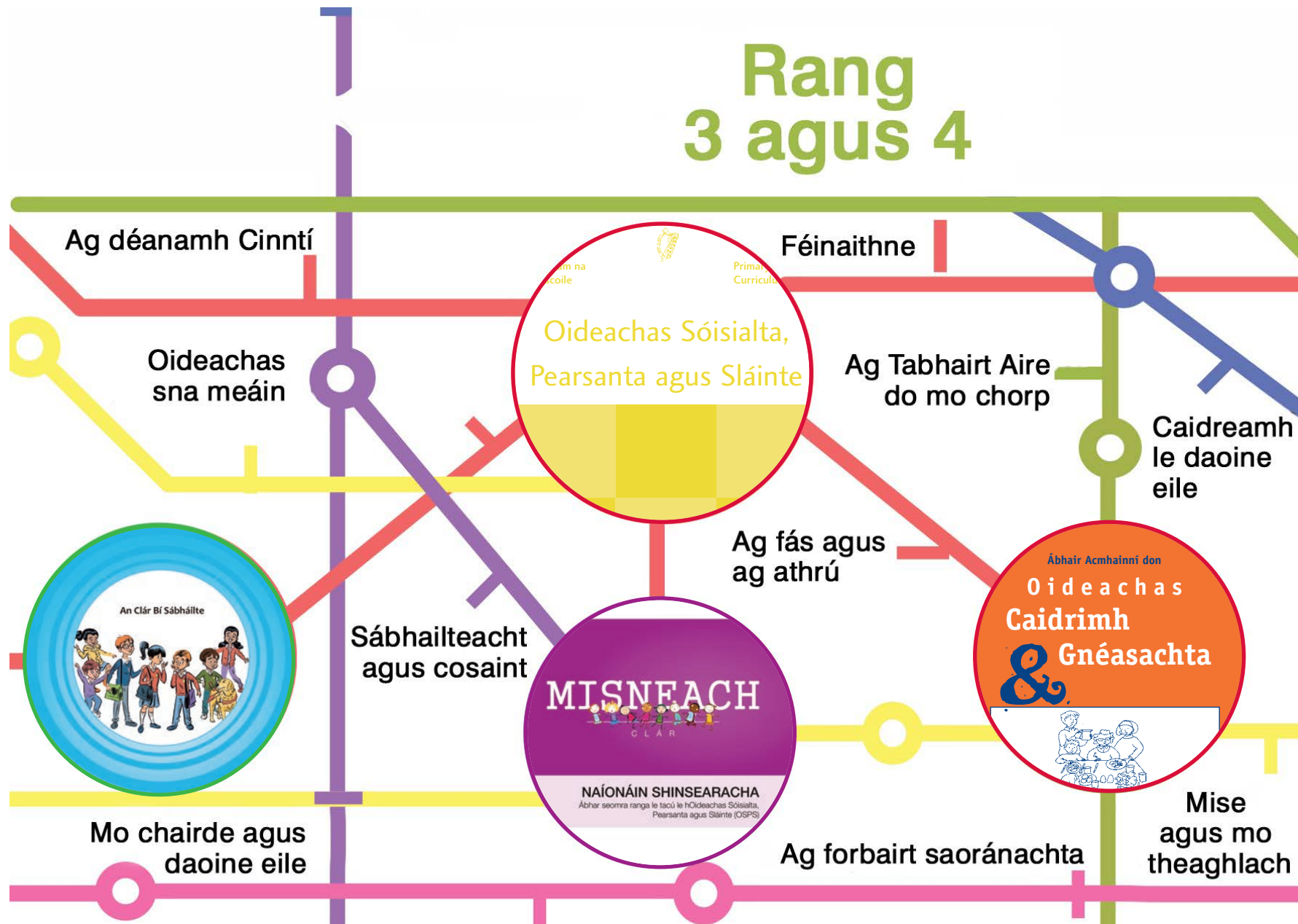
Ag Cruthú na Naisc - Eagrán Athbhreithnithe

Snáithe- Mise agus and an Domhan Mór Snáithaonad- <u>Oideachas na meán cumarsáide</u>	Bí Sábháilte	OCG	Misneach	Acmhainní Breise
<ul style="list-style-type: none"> fógraíocht a dhírítear go speisialta ar pháistí a phlé agus a iniúchadh 			<i>Tionchar na bhFógraí Ich 148 (R2)</i>	

Múintear an clár Bí Sábháilte mar chuid den snáithaonad Sábháilteacht agus Cosaint (léirithe thuas i ndath dearg). Cludaíonn an clár Bí Sábháilte cuspóirí ó shnáithaonaid eile freisin (léirithe thuas i bhfianaise dearg).

Meabhraítear do mhúinteoirí gur chóir an clár Bí Sábháilte a mhúineadh ina iomláine in aon bhloc amháin.

Rang 3 agus 4

Ag Cruthú na Naisc - Eagrán Athbhreithnithe

Snáithe- Mise Snáithaonad- Féinaithne	Bí Sábháilte	OCG	Misneach	Acmhainní Breise
<p>Féinfheasacht</p> <ul style="list-style-type: none"> • tréithe, cáilíochtaí, buanna, lochtanna, achair spéise agus tréithe pearsantachta ar leith a aithint, cur síos orthu agus iad a phlé • roghnachas pearsanta, aislingí don todhchaí agus mianaidhmeanna a aithint 	<p><i>Cairdeas agus Bulaíocht lch 31-54</i></p>	<p><i>Cé mise? lch 20</i> <i>Mo thallanna lch 23</i></p>	<p><i>Mo Láidreachtaí lch 33 (R3)</i> <i>Cé mise? lch 20 (R4)</i></p>	
<ul style="list-style-type: none"> • na tosca a théann i gcion ar a f(h)éiníomhá a iniúchadh 		<p><i>Cluiche mol agus mol lch 21</i></p>	<p><i>Tá m'ainm Speisialta lch 29 (R3)</i></p>	
<ul style="list-style-type: none"> • cuspóirí agus spriocanna pearsanta réalaíocha a aithint agus mar is féidir iad seo a chur i gcrích go gearrthéarmach agus go fadtéarmach • a aithint go bhfuil cuidiú sainiúil le tabhairt ag gach duine do ghrúpaí, do shuímh agus do chairdis éagsúla 		<p><i>Ag obair i d'aonar agus ag obair le chéile lch 119</i> <i>Obair foirne lch 121</i></p>	<p><i>Féinphortráid lch 24 (R4)</i> <i>Tá Gach Duine Uathúil lch 37 (R3)</i></p>	
<p>Ag forbairt féinmhuiníne</p> <ul style="list-style-type: none"> • a c(h)uid foghlama féin a threisiú • tuairimí, braistintí, smaointe agus idéanna pearsanta a chur in iúl le muinín bhreise 			<p><i>Tá a Fhios Agam Sílim lch 27 (R4)</i> <i>Ráitis Céad Phearsa lch 180 (R4)</i></p>	
<ul style="list-style-type: none"> • éirí níos féinmhuiníní agus é/í ag déileáil le hathrú agus le suímh nach bhfuil sé/sí ina dtaithí • éirí freagrach agus neamhspleách diaidh ar ndiaidh 			<p><i>Caint Éasca ... Caint Dheacair lch 161 (R4)</i></p>	

Ag Cruthú na Naisc - Eagrán Athbhreithnithe

Snáithe- Mise Snáithaonad- <u>Ag Tabhairt aire do mo chorp</u>	Bí Sábháilte	OCG	Misneach	Acmhainní Breise
<p>Sláinte agus folláine</p> <ul style="list-style-type: none"> • an bhrí atá le bheith sláintiúil agus le stíl mhaireachtála chothrom a chleachtadh, a chiallú agus a léirthuiscint • a thuiscint go bhfuil freagracht ar gach duine as a s(h)láinte féin agus go méadaíonn ar an bhfreagracht sin de réir mar a théann sé/sí in aois 		<p><i>Oideas don dea-shláinte</i> <i>Ich 192</i></p>	<p><i>Agus mé ag Fás Aníos Ich 101 (R4)</i></p>	<p><i>http://www.healthpromotion.ie/</i></p>
<ul style="list-style-type: none"> • tosú ar straitéisí a fhorbairt chun déileáil le himní nó le deacrachtaí éagsúla a thiocfaidh roimhe/roimpi 	<p><i>Cairdeas agus Bulaíocht</i> <i>Ich 31-54</i></p>	<p><i>Cé, Cad, Cathain, Cén fáth?</i> <i>Ich 52</i></p>	<p><i>Mo Smaointe a Choinneáil</i> <i>Sláintiúil</i> <i>Ich 114 (R4)</i></p>	
<ul style="list-style-type: none"> • bheith feasach ar an mbaol a bhaineann le húsáid tobac nó alcóil agus na cúiseanna go dtogródh daoine iad a úsáid a iniúchadh 			<p><i>An Baol Toitíní a Chaitheamh</i> Ich 142 (R3) <i>An Baol Alcól a Ól</i> <i>Ich 149 (R3)</i></p>	
<ul style="list-style-type: none"> • míniú an fhocail 'druga' a aithint agus a thuiscint agus cathain a bhíonn sé oiriúnach nó mí-oiriúnach drugaí a thógáil • substaintí ilghnéitheacha a thógtar isteach sa chorp nó a chuirtear ar an gcorp a aithint agus a rangú maidir leo siúd atá cabhrach nó díobhálach, dleathach nó mídhleathach 			<p><i>Cad is Druga Ann?</i> <i>Ich 125 (R4)</i> <i>Contúirtí Tuaslagóirí</i> <i>Ich 136 (R4)</i></p>	
<ul style="list-style-type: none"> • roinnt daoine a phléann le sláinte agus le leas ginearálta a aithint agus a phlé 			<p><i>Bíonn Gá ag Daoine Fásta le Rialacha uaireanta</i> Ich 154 (R3)</p>	

Ag Cruthú na Naisc - Eagrán Athbhreithnithe

Snáithe Mise Snáithaonad- <u>Ag Tabhairt aire do mo chorp</u>	Bí Sábháilte	OCG	Misneach	Acmhainní Breise
<p><i>Bheith eolach ar mo chorp</i></p> <ul style="list-style-type: none"> na hathruithe fisiceacha atá ag tarlú sa chorp fireann agus sa chorp baineann a thuiscint a aithint nach dtarlaíonn na hathruithe seo ag an am céanna ach gur féidir iad a thuar agus go bhfuil siad nádúrtha mar sin féin, agus gur nádúrtha an rud é bheith difriúil 		<p><i>Ag fás suas lch 198</i> <i>Liosta Athruithe lch 203</i></p>		<p><i>http://www.healthpromotion.ie/</i></p> <p><i>Aistear na nÓg</i></p>
<ul style="list-style-type: none"> an tábhacht a bhaineann le haire a thabhairt dá c(h)orp féin agus caitheamh lena c(h)orp féin, mar aon le coirp daoine eile, le dínit agus le meas, a thuiscint 		<p><i>Roghanna agus Cinntí Sláintiúla lch 105</i></p>		
<ul style="list-style-type: none"> dea-shláinteachas pearsanta a aithint agus a chleachtadh, bheith eolach ar conas a choinnítear é agus a thábhacht in idirghíomhaíocht shóisialta a thuiscint an gaol idir sláinte agus sláinteachas a thuiscint agus a iniúchadh 		<p><i>Bí glan – bí sláintiúil lch 185</i> <i>Cosaint an choirp lch 189</i></p>	<p><i>Glan agus Sláintiúil lch 107 (R4)</i></p>	
<ul style="list-style-type: none"> na torthaí díobhálacha a bhíonn ar bhuanchruthú de réir gnéis a aithint agus a thuiscint go bhféadfadh na torthaí seo a bheith níos áibhéalta de réir mar a éiríonn na difríochtaí fisiceacha idir fir is mná níos soiléire 				

Ag Cruthú na Naisc - Eagrán Athbhreithnithe

Snáithe- Mise Snáithaonad- <u>Ag Tabhairt aire do mo chorp</u>	Bí Sábháilte	OCG	Misneach	Acmhainní Breise
<p>Bia agus cothú</p> <ul style="list-style-type: none"> • idirdhealú a dhéanamh idir réim shláintiúil agus réim mhíshláintiúil bia agus ról na cothromaíochta agus na measarthachta a léirthuisct • an rogha leathan bia atá ar fáil a aithint agus bia a rangú sna ceithre phríomhghrúpa bia mar aon lena n-ionad i bpirimid an bhia • riachtanais bhia a (h)aoisghrúpa féin mar aon le grúpaí eile sa tsochaí a scrúdú 			<p><i>Ár gCuid Bia a Chothromú Ich 49 (R3)</i></p>	<p><i>http://www.healthpromotion.ie/</i></p>
<ul style="list-style-type: none"> • roinnt de na toscas a mbíonn tionchar acu ar thomhailt táirgí difriúla bia a iniúchadh • an tábhacht a bhaineann le sláinteachas ceart bia a phlé agus a scrúdú. 			<p><i>Roghanna Bia Ich 110 (R4)</i></p>	
Snáithe- Mise Snáithaonad- <u>Ag Fás agus ag Athrú</u>	Bí Sábháilte	OCG	Misneach	Acmhainní Breise
<p>Athraím agus mé ag fás</p> <ul style="list-style-type: none"> • a thuiscint go bhfuil fás agus athrú leanúnach ar feadh an tsaoil • na scileanna agus an cumas atá gnóthaithe a aithint mar aon leis na hachair spéise agus an caitheamh aimsire a tógadh ar lámh le tamall de bhlianta anuas 		<p><i>Ag fás suas Ich 198 Liosta Athruithe Ich 203</i></p>	<p><i>A Bheith Bródúil Ich 63 (R3)</i></p>	<p><i>http://www.healthpromotion.ie/</i></p> <p><i>Aistear na nÓg</i></p>

Ag Cruthú na Naisc - Eagrán Athbhreithnithe

Snáithe- Mise Snáithaonad- <u>Ag Fás agus ag Athrú</u>	Bí Sábháilte	OCG	Misneach	Acmhainní Breise
<ul style="list-style-type: none"> na scileanna agus an cumas atá gnóthaithe a aithint mar aon leis na hachair spéise agus an caitheamh aimsire a tógadh ar láimh le tamall de bhlianta anuas a thuiscint conas a bhíonn neamhspleáchas agus freagrachtaí ag dul i méid i gcónaí 			<i>De réir mar a bhím ag Fás bím Ag Athrú lch 175 (R3)</i>	
<ul style="list-style-type: none"> na hathruithe mothúchána a tharla ó naíonacht i leith a aithint mar a tharla forbairt spioradálta le blianta beaga anuas a aithint tosú ar an ngá le spás agus le príobháid sa saol a léirthuisceantv 		<i>An fás agus an t-athrú atá déanta agam lch 95</i> <i>Céimeanna Aoise lch 99</i>	<i>Coirp ag Athrú lch 146 (R4)</i>	
<p>Breith agus beatha nua</p> <ul style="list-style-type: none"> céimeanna agus ord foráis an linbh dhaonna ó ghiniúint go breith a phlé* a aithint cé chomh cúramach is a chaithfear a bheith nuair a bhítear ag fanacht le breith linbh léirthuisceant ar iontas an linbh nuashaolaithe a fhorbairt. 		<i>Duine éigin speisialta lch 171</i> <i>Ag tabhairt aire don Bhabaí lch 73</i>	<i>Iontas na Beatha lch 150 (R4)</i>	
<p>Braistintí agus mothúcháin</p> <ul style="list-style-type: none"> labhairt faoi agus machnamh a dhéanamh ar raon leathan braistintí agus mothúchán agus ar na suímh éagsúla ina n-aireofaí iad mar aon leis an tslí ina gcuirfí in iúl iad 	<i>Ag Mothú Sábháilte agus Neamh shábháilte lch 17-30</i>	<i>Conas a mhothaíonn tú? lch 59</i> <i>Mothúcháin Aibítreacha lch 62</i>	<i>Conas a mhothaíonn tú? lch 47 (R4)</i> <i>Mothúcháin a Chur in Iúl lch 51 (R4)</i>	

Ag Cruthú na Naisc - Eagrán Athbhreithnithe

Snáithe- Mise Snáithaonad- <u>Ag Fás agus ag Athrú</u>	Bí Sábháilte	OCG	Misneach	Acmhainní Breise
<ul style="list-style-type: none"> braistintí tréana a aithint agus foghlaim conas iad a chur in iúl agus déileáil leo ar bhealach cuí sóisialta an tslí inar féidir le braistintí tionchar a imirt ar bheatha duine a iniúchadh 		<i>Bealaí Bisithe Ich 161</i>	<i>Nuair a Fhaigheann Duine Speisialta Bás Ich 75 (R3)</i>	
<ul style="list-style-type: none"> an difríocht idir riachtanais agus mianta a aithint agus a thuiscint de réir a chéile gur féidir nó gur cóir luachanna saothair agus eispéiris áirithe a chur ar athló go fóill 			<i>An Rud a bhFuil Gá Agam Leis agus an Rud a Theastaíonn Uaim Ich 56 (R4)</i>	
Snáithe- Mise Snáithaonad- <u>Sábháilteacht agus Cosaint</u>	Bí Sábháilte	OCG	Misneach	Acmhainní Breise
<p><i>Sábháilteacht phearsanta</i></p> <ul style="list-style-type: none"> na rialacha atá sa scoil, sa teaghlach agus sa tsochaí a iniúchadh agus cé chomh tábhachtach agus atá sé cloí leis na rialacha seo ar mhaithe lena s(h)ábháilteacht féin agus le sábháilteacht daoine eile daoine, áiteanna agus staideanna a d'fhéadfadh sábháilteacht phearsanta a chur i mbaol a aithint tosú ar thorthaí iompraíochta contúirtí a mheasúnú dul i gceann tuisceana go bhfásann freagracht as sábháilteacht phearsanta de réir mar a fhásann neamhspleáchas, agus go gcaithfidh gach duine straitéis a choinneoidh slán é/í i bhfochair daoine eile a fhorbairt agus cloí leis 	<p><i>Ag Mothú Sábháilte agus Neamh shábháilte Ich 17-30</i></p> <p><i>Cairdeas agus Bulaíocht Ich 31-54</i></p> <p><i>Tadhaill 55-66</i></p> <p><i>Rúin agus Insint Ich 67-73</i></p> <p><i>Strainséirí Ich 73</i></p>			

Ag Cruthú na Naisc - Eagrán Athbhreithnithe

Snáithe- Mise Snáithaonad- <u>Sábháilteacht agus Cosaint</u>	Bí Sábháilte	OCG	Misneach	Acmhainní Breise
<p>Saincheisteanna sábháilteachta</p> <ul style="list-style-type: none"> • a bheith feasach ar chontúirtí féideartha taistil agus ar an ngá le hiompraíocht fhreagrach le linn taistil • iompraíocht fhreagrach a chur i bhfeidhm le linn súgartha agus bheith eolach ar na modhanna oiriúnacha sábháilteachta ba chóir a chleachtadh le linn súgartha • nithe san imshaol a chuirfeadh sláinte agus sábháilteacht i bhfiontar a aithint 		<p><i>Ceartha, Freagrachtaí agus Rialacha lch 149</i></p>	<p><i>Iníúchadh Sábháilteachta don Naíonán lch 136 (R3)</i></p>	<p><i>Sábháilteacht ar na Bóithre</i> www.rsa.ie/en/RSA/Road-safety/Education/Teaching-resources</p>
<ul style="list-style-type: none"> • na nithe is cúis le timpistí a iniúchadh agus a scrúdú, bealaí a aithint lena bhféadfaí cuid díobh seo a sheachaint agus an gníomh oiriúnach ba chóir a dhéanamh i gcás timpiste nó éigeandála • nithe nó substaintí sa bhaile nó sa scoil a d'fhéadfadh a bheith dainséarach mura n-úsáidtear i gceart iad a aithint agus straitéis sábháilteachta a chumadh chun déileáil leo • úsáid leigheas a iniúchadh agus a scrúdú 			<p><i>Cé a Rinne an Botún?</i> <i>lch 133 (R3)</i> <i>Ag Éirí níos freagraí</i> <i>lch 138 (R3)</i></p>	

Ag Cruthú na Naisc - Eagrán Athbhreithnithe

Snáithe- Mise Snáithaonad- <u>Ag Déanamh Cinntí</u>	Bí Sábháilte	OCG	Misneach	Acmhainní Breise
<ul style="list-style-type: none"> bheith feasach agus machnamhach maidir le roghanna agus cinntí a dhéanann sé/sí gach lá na tosca a théann i gcion ar chinntí agus ar roghanna pearsanta a iniúchadh agus a phlé mar aon leis na leibhéil dhifriúla smaoinimh a bhíonn i gceist i ndéanamh cinnidh 	<p><i>Rúin agus Insint lch 67-72</i> <i>Strainséirí lch 73</i></p>	<p><i>Comhthuaisirí lch 108</i></p>	<p><i>Conas a Dhéanaimid Cinntí lch 62 (R4)</i> <i>Cad a Imríonn Tionchar Orm? lch 32 (R4)</i></p>	
<ul style="list-style-type: none"> an fáth agus an chaoi a ndéanann daoine fásta cinntí agus a gcuireann siad teorainneacha le daoine óga a phlé straitéis shimplí cinnteoireachta a fhoghlaim agus tosú ar í a cheapadh na frontair agus na torthaí a bhaineann le cinneadh áirithe a dhéanamh a aithint agus a iniúchadh 		<p><i>Cad a dhéanfaidh mé? lch 111</i> <i>Ag fuascailt fadhbanna lch 208</i></p>	<p><i>Cad a Tharlaíonn anois? lch 69 (R4)</i></p>	
<ul style="list-style-type: none"> a thuiscint gur féidir méadú a theacht ar na deiseanna chun roghanna a dhéanamh de réir mar a ghlactar le freagrachtaí agus de réir mar a thuilltear iontaoibh daoine eile an chaoi ar féidir le dearcadh, tuairimí, agus freagairt daoine eile dul i gcion ar chinntí nó ar ghníomhartha pearsanta a aithint agus a iniúchadh 			<p><i>Teorainneacha lch 65 (R4)</i></p>	
<ul style="list-style-type: none"> cinntí aonair agus cinntí grúpa a dhéanamh. 		<p><i>Suímh á bhfuascailt lch 213</i></p>	<p><i>Cad a Imríonn Tionchar Orainn? lch 75 (R4)</i></p>	

Ag Cruthú na Naisc - Eagrán Athbhreithnithe

Snáithe- Mise agus Daoine Eile Snáithaonad- <u>Mise agus mo</u> theaghlach	Bí Sábháilte	OCG	Misneach	Acmhainní Breise
<ul style="list-style-type: none"> saghsanna difriúla teaghlaigh a iniúchadh agus a phlé, agus a aithint go mbíonn teaghlaigh difriúil maidir le struchtúr, leis an gcaoi a ndéanann siad cumarsáid agus leis an gcaoi a gcaitheann baill an teaghlaigh a gcuid ama an bhaint atá ag ballraíocht i dteaghlach leis an ngrá, an chosaint, an soláthar agus an aire a thugann na baill dá chéile a iniúchadh 		<i>Réalt-theaghlach Ich 39</i> <i>Teaghlaigh le chéile</i> <i>Ich 139</i>	<i>Mo Theaghlach Ich 38 (R4)</i>	www.into.ie/lgbt/EducationalResources.ie http://www.pdst.ie/primary/RSE
<ul style="list-style-type: none"> a aithint go bhfuil ionad agus ról sa teaghlach ag gach ball agus go gcuidíonn sé/sí le feidhmiú éifeachtach an teaghlaigh mar aonad 		<i>Amlíne Teaghlaigh Ich 40</i>		
<ul style="list-style-type: none"> a thuiscint go dtagann athruithe ar theaghlaigh, iad pleanáilte nó neamhphleanáilte, a d'fhéadfadh a bheith taitneamhach nó a mhalairt an iompraíocht atá tábhachtach chun go mbeadh síth i dteaghlaigh a aithint stíleanna maireachtála teaghlach sa chathair agus faoin tuath, i dtíortha éagsúla, agus i gcultúir dhifriúla laistigh agus lasmuigh d'Éirinn a chur i gcomparáid agus i gcodarsnacht lena chéile 		<i>Oideas do Theaghlach Ich 44</i>	<i>Athruithe sa Teaghlach Ich 40 (R4)</i>	

Ag Cruthú na Naisc - Eagrán Athbhreithnithe

Snáithe- Mise agus Daoine Eile Snáithaonad- <u>Mo chairde agus daoine eile</u>	Bí Sábháilte	OCG	Misneach	Acmhainní Breise
<ul style="list-style-type: none"> • an gá agus an tábhacht a bhaineann le cairdeas agus le hidirghníomhú le daoine eile a léirthuiscint • na gnéithe difriúla den chairdeas a iniúchadh 	<i>Cairdeas agus Bulaíocht Ich 31-54</i>	<i>Amlíne Cairdis Ich 29</i>	<i>Cairde a Dhéanamh Ich 82 (R4)</i>	
<ul style="list-style-type: none"> • tosú ar dhéileáil le heasaontas i gcairdeas nó le cailleadh cairdis • cúram agus cásmhaireacht, cúirtéis agus dea-bhéasa a chleachtadh agus an tábhacht a bhaineann leo le linn idirghníomhaíochta le daoine eile a aithint • slite chun déileáil le bulaíocht a iniúchadh agus a scrúdú. 		<i>An chaoi le cairdeas a dhéanamh arís Ich 31</i> <i>Argóintí agus Athchairdeas Ich 34</i>	<i>Nuair a Bhíonn Fadhb le Cairdeas Ich 86 (R4)</i>	
<ul style="list-style-type: none"> • a aithint go dtéann cairde timpeall i ngrúpaí go minic agus go bhfeádfadh seo a bheith sláintiúil nó mísláintiúil • bulaíocht a aithint, a phlé agus a thuiscint 		<i>Maistíneacht Ich 128</i> <i>Maistíneacht a thuiscint Ich 133</i>	<i>Cad is Bulaíocht Ann? Ich 97 (R3)</i> <i>Tionchair na Bulaíochta Ich 105 (R3)</i>	
<ul style="list-style-type: none"> • meas a bheith aige/aici ar thuairimí, chreidimh agus luachanna daoine eile agus bheith cásmhar iontu 	<i>Cairdeas agus Bulaíocht Ich 31-54</i>	<i>An dá dearcadh Ich 134</i>		<i>All Together Now – Homophobic and Transphobic Bullying</i> http://www.belongto.org

Ag Cruthú na Naisc - Eagrán Athbhreithnithe

Snáithe- Mise agus Daoine Eile Snáithaonad- <u>Caidreamh le daoine eile</u>	Bí Sábháilte	OCG	Misneach	Acmhainní Breise
<p>Ag déanamh cumarsáide</p> <ul style="list-style-type: none"> • bealaí briathartha agus neamhbhriathartha éagsúla cumarsáide a aithint agus a iniúchadh • éisteacht go cúramach is go machnamhach le daoine eile • teanga, geáitsí agus iompraíocht oiriúnach eile a úsáid chun feidhmeanna sóisialta a chomhall 			<p><i>Caint Éasca - Caint Dheacair Ich 161 (R4)</i></p>	
<ul style="list-style-type: none"> • bulaíocht a aithint, a phlé agus a thuiscint 	<p><i>Cairdeas agus Bulaíocht Ich 31-54</i></p>	<p><i>Eachtra Maistíneachta Ich 135</i></p>	<p><i>Déileáil le Bulaíocht Ich 93 (R4)</i> <i>Bulaíocht a fheiceáil Ich 116 (R3)</i> <i>Limistéar Saor ó Bhulaíocht Ich 121 (R3)</i></p>	
<ul style="list-style-type: none"> • cumhacht an áitimh agus teagmháil á déanamh le daoine eile a scrúdú, agus na hócáidí inar féidir é a úsáid go deimhneach nó go diúltach a aithint • moladh agus léirmheas cuiditheach i suímh dhifriúla a thabhairt agus a ghlacadh • an tslí inar féidir teanga a úsáid chun comhpháirteachas a chur chun cinn a aithin 			<p><i>Tá Tionchar ag ár nGníomhartha ar Mhothúcháin Daoine Eile Ich 67 (R3)</i></p>	

Ag Cruthú na Naisc - Eagrán Athbhreithnithe

Snáithe- Mise agus Daoine Eile Snáithaonad- <u>Caidreamh le daoine eile</u>	Bí Sábháilte	OCG	Misneach	Acmhainní Breise
<p>Ag réiteach coimhlinte</p> <ul style="list-style-type: none"> cúiseanna coimhlinte i staideanna difriúla a aithint bealaí éagsúla chun déileáil le hócáidí coimhlinte a aithint agus a phlé, cinneadh ar na cinn is oiriúnaí nó is inghlactha agus iad a chleachtadh 	<p><i>Cairdeas agus Bulaíocht Ich 31-54</i></p>		<p><i>Turas Feirge Ich 174 (R4) Ag cur i gcoinne Bulaíochta agus Nithe Eile Ich 127 (R3)</i></p>	
Snáithe Mise agus Daoine Eile Snáithaonad- <u>Ag forbairt Saoránachta</u>	Bí Sábháilte	OCG	Misneach	Acmhainní Breise
<p>Pobal mo scoile</p> <ul style="list-style-type: none"> na daoine i pobal na scoile- iad a aithint mar aon leis an gcaoi a gcuidíonn daoine aonair le saol na scoile na slite éagsúla ina gcuireann an scoil mothú cumainn chun cinn a iniúchadh cearta agus freagrachtaí daoine fásta agus páistí araon i bpobal na scoile a iniúchadh agus a aithint 			<p><i>Rath Ich 82 (R3)</i></p>	
<ul style="list-style-type: none"> bheith feasach ar an tábhacht a bhaineann le meas agus mothálacht chómhalmartach i dtaca leis na luachanna difriúla agus an dearcadh difriúil a bhíonn ag daoine eile 			<p><i>Cloí le mo Luachanna Ich 170 (R4)</i></p>	

Ag Cruthú na Naisc - Eagrán Athbhreithnithe

Snáithe- Mise agus Daoine Eile Snáithaonad- <u>Ag forbairt Saoránachta</u>	Bí Sábháilte	OCG	Misneach	Acmhainní Breise
<ul style="list-style-type: none"> ról a ghlacadh nuair a bhítear ag cinneadh ar rialacha an tseomra ranga agus an tábhacht a bhaineann le cloí le cód iompraíochta agus airíonachta na scoile a phlé agus a scrúdú 			<i>Rialacha an tSeomra Ranga lch 19 (R3)</i>	
<ul style="list-style-type: none"> rólanna ceannaireachta a fhorbairt agus a chleachtadh agus foghlaim conas oibriú le chéile i staideanna éagsúla grúpa coincheapa na roinnte agus an chomhoibrithe a phlé agus a iniúchadh mar aon leis na slite inar féidir iad a chur i gcrích ar bhealach éifeachtach na rólanna traidisiúnta a bhronntar ar bhuachaillí is ar chailíní sa scoil de bharr a ngnéis a scrúdú agus éirí feasach ar mhodhanna chun cur i gcoinne na mbuanchruthanna seo 			<i>Na Mothúcháin Uilig ar an Aistear lch 86 (R3)</i>	
<p><i>Pobail áitiúla agus pobail níos leithne</i></p> <ul style="list-style-type: none"> a thuiscint cad is ciall le bheith ina b(h)all de ghrúpa 			<i>Táimid Uathúil lch 142 (R4)</i>	
<ul style="list-style-type: none"> an tslí ina bhfuil freagracht phearsanta agus chomhchoiteann don phobal ar gach duine a aithint 				<i>Ombudsman for Children Educational www.oco.ie/educationand-humanrights/education</i>

Ag Cruthú na Naisc - Eagrán Athbhreithnithe

Snáithe- Mise agus Daoine Eile Snáithaonad- <u>Ag forbairt Saoránachta</u>	Bí Sábháilte	OCG	Misneach	Acmhainní Breise
<ul style="list-style-type: none"> ilghnéitheacht na ndaoine nó na ngrúpaí laistigh de phobail a léirthuisicint agus a thábhachtaí atá sé go mbeadh meas, ionbhá agus tuiscint ag daoine ar a chéile le go mairfidís i bhfochair a chéile go síochánta agus go comhchuí an tslí inar féidir ceart, cothrom na Féinne agus cothromaíocht a bheith, nó gan a bheith, léirithe i bpobal a scrúdú 			<p><i>Fágtha i leataobh lch 71 (R3)</i></p>	
<ul style="list-style-type: none"> roinnt de na saincheisteanna agus de na cúraimí a bhaineann leis an bpobal áitiúil nó náisiúnta a iniúchadh ról ceannairí agus eagraíochtaí a fhreastalaíonn ar an bpobal ag léibhéil dhifriúla mar aon leis an tionchar a bhíonn acu a phlé 			<p><i>Labhairt Amach i nDaonlathas lch 183 (R4)</i></p>	<p><i>Ombudsman for Children Educational resources www.oco.ie/education-and-human-rights/education</i></p>
<ul style="list-style-type: none"> éirí feasach ar a c(h)ultúr féin agus traidisiúin, féilte agus ceiliúradh nach bhfuil le fáil ach sa dúiche, sa réigiún nó sa tír a aithint tús feasachta ar shaol agus ar chultúr roinnt daoine san Aontas Eorpach a fhorbairt 			<p><i>Domhan Iontach Is Ea É lch 45 (R3)</i></p>	<p><i>Intercultural Education in Primary Schools http://www.ncca.ie EU Kids Corner http://europa.eu/kids-corner/index_en.htm</i></p>

Ag Cruthú na Naisc - Eagrán Athbhreithnithe

Snáithe- Mise agus Daoine Eile Snáithaonad- <u>Ag forbairt Saoránachta</u>	Bí Sábháilte	OCG	Misneach	Acmhainní Breise
<p>Cúram imshaoil</p> <ul style="list-style-type: none"> an t-imshaol a léirthuisicint agus meas a bheith aige/aici air agus foghlaim go bhfuil freagracht ar bhonn aonair agus pobail ar gach duine as caomhnú an imshaoil agus as é a chosaint ar mhaithe leis na glúine atá le teacht. 			<p><i>Ag Teastáil Uaim ...Riachtanach Dom lch 53 (R3)</i></p> <p><i>Ag Teastáil Uaim ... Riachtanach Dom (Comhthéacs Domhain Níos Leithne) lch 56 (R3)</i></p>	<p><i>http://www.seai.ie/ Green schools work https:// greenschoolsireland.org/ resources/</i></p> <p><i>http:// www.schooleartheid.ie/</i></p>
Snáithe- Mise agus Daoine Eile Snáithaonad- <u>Oideachas na meán cumarsáide</u>	Bí Sábháilte	OCG	Misneach	Acmhainní Breise
<ul style="list-style-type: none"> na slite difriúla inar féidir eolas a tharchur a iniúchadh agus foghlaim conas bheith grinn roghnaíoch faoin eolas seo, ag díriú aire ar leith ar theanga, iompraíocht, údaracht agus dhearcadh 			<p><i>Ár gClár Teilifíse Féin a Léiriú lch 171 (R3)</i></p>	<p><i>www.webwise.ie</i> <i>www.saferinternetday.ie</i></p>

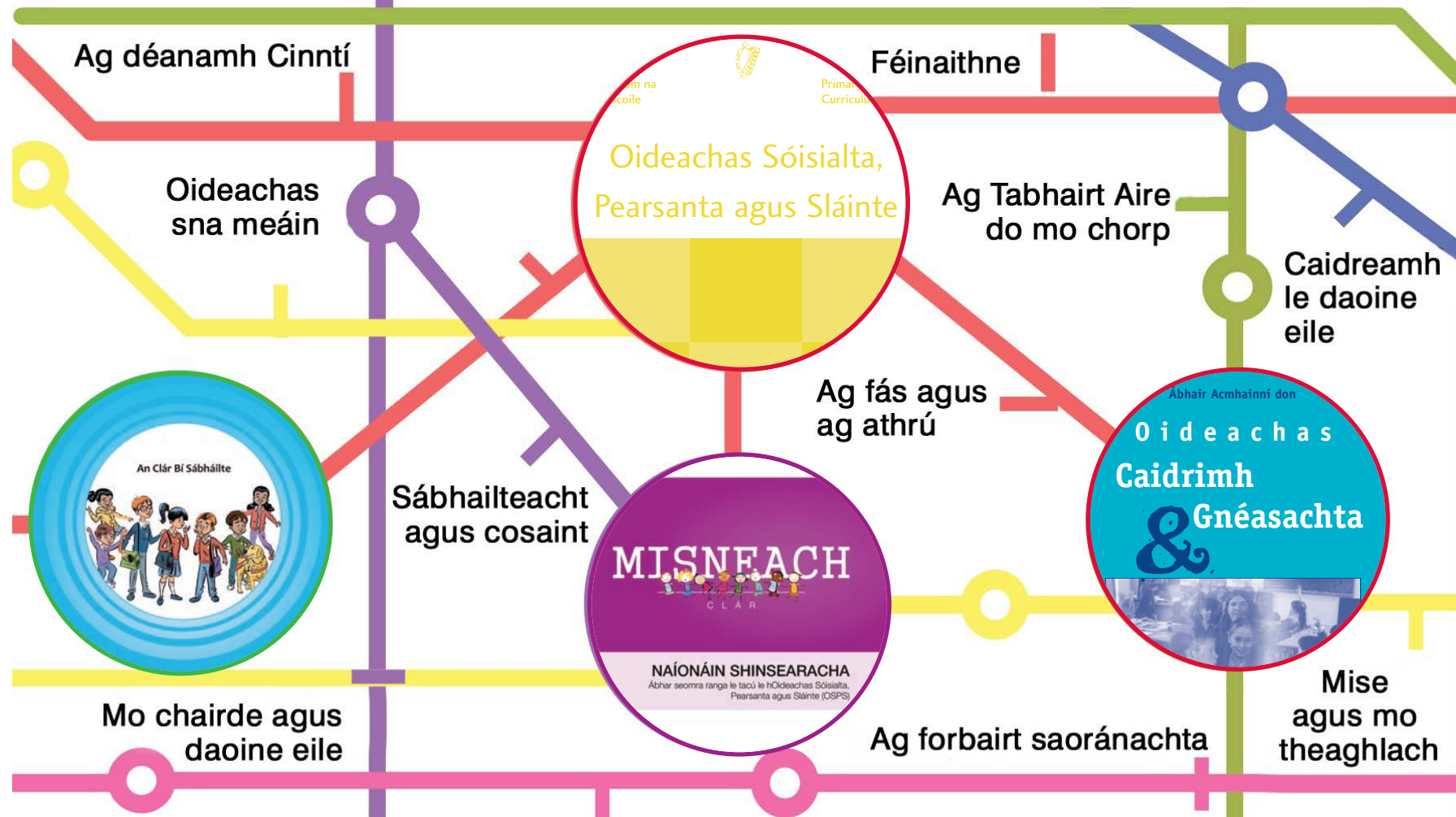
Ag Cruthú na Naisc - Eagrán Athbhreithnithe

Snáithe- Mise agus Daoine Eile Snáithaonad- <u>Oideachas na meán cumarsáide</u>	Bí Sábháilte	OCG	Misneach	Acmhainní Breise
<ul style="list-style-type: none"> • an teilifís, an raidió, físeáin, cluichí ríomhaire, an t-idirlíon (an gréasán domhanda agus an ríomhphost) agus meán eile a phlé agus a iniúchadh • roinnt saincheistean a ardaítear go minic sna meán chumarsáide a iniúchadh agus a scrúdú, an tslí ina léirítear iad chomh maith le cruinneas na léirithe sin 			<p><i>An Clár Teilifíse Is Fearr Liom I ch 161 (R4)</i> <i>Clár Faisnéise I ch 165 (R3)</i></p>	<p>http://mediawise.ie/</p>
<ul style="list-style-type: none"> • tosú ar roinnt de na teicníochtaí a úsáidtear i gcúrsaí margaíochta agus fógraíochta a iniúchadh 			<p><i>Fógraíocht I ch 167 (R3)</i></p>	
<ul style="list-style-type: none"> • éirí feasach ar fhógraíocht mar aon lena cuspóir agus a mianach 			<p><i>Cad a Imríonn Tionchar Orm? I ch 32 (R4)</i></p>	

Múintear an clár Bí Sábháilte mar chuid den snáithaonad Sábháilteacht agus Cosaint (léirithe thuas i ndath dearg). Cludaíonn an clár Bí Sábháilte cuspóirí ó shnáithaonaid eile freisin (léirithe thuas i bhfianaise dearg).

Meabhraítear do mhúinteoirí gur chóir an clár Bí Sábháilte a mhúineadh ina iomláine in aon bhloc amháin.

Ranganna 5 agus 6

Ag Cruthú na Naisc - Eagrán Athbhreithnithe

Snáithe- Mise Snáithaonad- Féinaithne	Bí Sábháilte	OCG	Misneach	Acmhainní Breise
<p>Féinfheasacht</p> <ul style="list-style-type: none"> a aithint agus a léirthuiscint gur duine ar leith é gach duine agus go gcuirtear an leithlí seo in iúl ar an-chuid slite difriúla 		<i>Ag cur aithne ormsa agus ortsa lch 27</i>	<i>Is é seo mo shaol lch 26 (R5)</i>	
<ul style="list-style-type: none"> machnamh a dhéanamh ar a (h)eispéiris féin agus ar na cúiseanna a ndéantar cineálacha éagsúla gnímh 			<i>Kaleideascóp na dTeaghlach lch 225 (R6)</i>	
<ul style="list-style-type: none"> uspóirí agus spriocanna réalaíocha pearsanta a aithint mar aon leis na straitéisí is riachtanach chun iad a bhaint amach 		<i>Dá mbeinn lch 135</i>	<i>Aidhmeanna agus Spriocanna Réalaíocha lch 34 (R5)</i>	
<ul style="list-style-type: none"> glacadh lena c(h)orpíomhá féin agus cuid de na tosca a théann i gcion ar a f(h)éiniomhá agus ar chreidimh mar gheall air/uirthi féin a iniúchadh 			<i>Is Maith Liom Mé Féin Díreach Mar Atáim lch 39 (R5)</i>	
<p>Ag forbairt féinmhuiníne</p> <ul style="list-style-type: none"> forbairt bhreise a dhéanamh ar an gcumas ar thuairimí, smaointe agus idéanna pearsanta a chur in iúl, agus éisteacht le, meas a bheith aige/aice ar, machnamh a dhéanamh ar agus labhairt go criticiúil agus go cuiditheach faoi thuairimí daoine eile 	<i>Ag Mothú Sábháilte agus Neamhshábháilte lch 16-28</i>	<i>Ráitis Mé lch 35</i>		
<ul style="list-style-type: none"> cur leis na scileanna a fheabhsóidh an fhoghlaim glacadh le freagracht phearsanta mhéadaitheach as/aisti féin 		<i>Faoi Roghanna a Dhéanaimid lch 224</i>	<i>An Foghlaimeoir Éifeachtach lch 51 (R5)</i>	

Ag Cruthú na Naisc - Eagrán Athbhreithnithe

Snáithe- Mise Snáithaonad- Féinaithne	Bí Sábháilte	OCG	Misneach	Acmhainní Breise
<ul style="list-style-type: none"> • éirí níos neamhspleáiche agus níos féinrialaithe 	<i>Rúin agus Insint lch 61-68</i>	<i>Cinntí, cinntí lch 226</i>		
Snáithe- Mise Snáithaonad <u>Ag tabhairt aire do mo chorp</u>	Bí Sábháilte	OCG	Misneach	Acmhainní Breise
<p>Sláinte agus folláine</p> <ul style="list-style-type: none"> • iompraíocht a chuidíonn le sláinte agus í sin atá díobhálach do shláinte a aithint agus a scrúdú • idirdhealú a dhéanamh idir substaintí dleathacha agus neamhdhleathacha, na cinn is mó a bhíonn in úsáid agus na torthaí a bhíonn orthu a scrúdú agus a thuiscint 		<i>Nósanna Sláintiúla lch 168</i>	<i>Foghlaim Conas plé le hlmní lch 67 (R6)</i>	
<ul style="list-style-type: none"> • cuid de na cúiseanna a gcaitheann daoine tobac, a n-ólann siad alcól, a mbaineann siad mí-úsáid as aon saghas substainte nó a nglacann siad drugaí nach mbíonn feidhm leighis leo a iniúchadh • ról rogha pearsanta, tosca frontair agus tionchar daoine eile nuair a thograítear substaintí a ghlacadh nach bhfuil ar oideas dochtúra a iniúchadh • an dearcadh ar mhí-úsáid substaintí agus ar dhaoine a mhí-úsáideann substaintí d'aon saghas a iniúchadh agus a scrúdú 			<i>Roghanna Ciallmhara Bia lch 104 (R5)</i>	

Ag Cruthú na Naisc - Eagrán Athbhreithnithe

Snáithe- Mise Snáithaonad- <u>Ag tabhairt aire do mo chorp</u>	Bí Sábháilte	OCG	Misneach	Acmhainní Breise
<ul style="list-style-type: none"> rólanna daoine éagsúla atá gafa i sláinte daoine eile a aithint agus a phlé a thuiscint go bhfuil freagracht phearsanta agus chomhchoiteann air/uirthi as a s(h)láinte agus a f(h)olláine féin agus as cuid daoine eile 			<i>Cabhair agus an Pobal Ich 94 (R6)</i>	
<ul style="list-style-type: none"> cúiseanna le himní phearsanta a aithint maille le straitéisí oiriúnacha chun an ceann is fearr a fháil orthu 	<i>Ag Mothú Sábháilte agus Neamh shábháilte Ich 16-28</i>			
<p><i>Bheith eolach ar mo chorp</i></p> <ul style="list-style-type: none"> an tábhacht a bhaineann le caitheamh lena c(h)orp féin agus le coirp daoine eile le dínit is le meas a aithint na hathruithe fisiceacha agus eile a tharlaíonn i mbuachaillí agus i gcaillíní agus iad ag teacht chun caithreachais a aithint agus a phlé, agus a thuiscint go dtarlaíonn siad seo ag rátaí difriúla i gcás gach duine an córas giniúna ag daoine fásta, idir fhireann agus bhaineann, a thuiscint 	<i>Tadhaill 51-60</i>	<i>Caithreachas Ich 84 Caidreamh agus Comhthéacs do Bheatha Nua Ich 203</i>	<i>Mo Chorp Iontach Ich 345 (R5)</i>	<i>http://www.healthpromotion.ie/ Aistear na nÓg</i>
<ul style="list-style-type: none"> a thuiscint conas a éilíonn gníomhaíocht bhreise nó páirtíocht i ngníomhaíochtaí fisiceacha aire bhreise i dtaca le cúram coirp 		<i>Sláinte agus Sláinteachas le linn Caithreachais Ich 121</i>	<i>Cúram Coirp agus Gníomhaíocht Choirp Ich 119 (R5)</i>	<i>http://www.healthpromotion.ie/ Aistear na nÓg</i>

Ag Cruthú na Naisc - Eagrán Athbhreithnithe

Snáithe- Mise Snáithaonad- <u>Ag tabhairt aire do mo chorp</u>	Bí Sábháilte	OCG	Misneach	Acmhainní Breise
<ul style="list-style-type: none"> • roinnt míchumas fisiceach a aithint agus an tionchar is féidir a bheith acu ar bheatha an duine 			<p><i>Cumais Éagsúla Ich 111 (R6)</i></p>	
<ul style="list-style-type: none"> • éirí feasach ar chuid de na galair thógálacha agus an tslí ina scaiptear galair agus ionfhabhtaithe a iniúchadh • na bealaí difriúla inar féidir an corp a chosaint ar ghalar is ar ionfhabhtú a aithint agus a bheith feasach orthu 			<p><i>Ionfhabhtuithe agus Cosaint Choirp Ich 114 (R6)</i></p>	<p>http://www.healthpromotion.ie/ <i>Aistear na nÓg</i></p>
<p>Bia agus cothú</p> <ul style="list-style-type: none"> • tábhacht dea-chothaithe i dtaca le fás agus forbairt agus le fanacht sláintiúil a léirthuisint • glacadh le freagracht phearsanta as roghanna críonna bia a dhéanamh agus as réim shláintiúil chothrom bia a roghnú, agus í seo a thuiscint • cuid de na cothaithigh thábhachtacha atá riachtanach i réim chothrom bia a aithint mar aon leis na táirgí bia ina bhfuil siad le fáil • na tosca a théann i gcion ar roghanna bia a iniúchadh 		<p><i>Roghanna Sláintiúla Ich 169</i></p> <p><i>Cé chomh furasta/deacair a bhí sé béile cothrom a phleanáil Ich 170</i></p> <p><i>Oidis don dea-shláinte Ich 173</i></p>	<p><i>Roghanna Ciallmhara Bia Ich 104 (R5)</i></p>	<p>http://www.fooddudes.ie/</p>
<ul style="list-style-type: none"> • roinnt de na breoiteachtaí a bhaineann go speisialta le glacadh bia nó le riochtaí speisialta sláinte a iniúchadh agus a scrúdú 			<p><i>Fadhb le Bia? Lch 104 (R6)</i></p>	

Ag Cruthú na Naisc - Eagrán Athbhreithnithe

Snáithe- Mise Snáithaonad- <u>Ag tabhairt aire do mo chorp</u>	Bí Sábháilte	OCG	Misneach	Acmhainní Breise
<ul style="list-style-type: none"> • éirí feasach ar thábhacht an tsláinteachais agus an chúraim in ullmhú agus in úsáid bia 			<i>Aire le Bia lch 102 (R6)</i>	
Snáithe- Mise Snáithaonad- <u>Ag fás agus ag athrú</u>	Bí Sábháilte	OCG	Misneach	Acmhainní Breise
<p><i>Athraím agus mé ag fás</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • na hathruithe a tharlaíonn agus é/í ag fás ó pháiste go duine fásta a aithint agus a phlé • patrúin fhorbartha agus fháis a iniúchadh, ag cur forbairt láithreach i gcomparáid leis an bhforbairt ag céimeanna níos luaithe: fisiceach, sóisialta, mothúchánach, intleachtúil agus spioradálta • an gá le spás aonair agus le príobháid de réir mar a bhíonn sé/sí ag fás agus ag forbairt a léirthuisint 		<i>Athruithe Caithreachais lch 90</i>	<p><i>Ceartha agus Freagrachtaí i dTeaghlaigh lch 221 (R6)</i></p> <p><i>Teaghlaigh i mbun Athraithe lch 221 (R5)</i></p>	<p><i>http://www.healthpromotion.ie/</i></p> <p><i>Aistear na nÓg</i></p>
<p><i>Breith agus beatha nua</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • caidreamh collaí, giniúint agus breith a thuisint i gcomhthéacs caidrimh dhúthrachtaigh ghrámhair 		<i>Caidreamh agus comhthéacs do bheatha nua lch 203</i>	<i>Pribhléidí agus Freagrachtaí lch 128 (R6)</i>	<p><i>http://www.healthpromotion.ie/</i></p> <p><i>Aistear na nÓg</i></p>
<ul style="list-style-type: none"> • na freagrachtaí a bhíonn ar dhuine agus é/í ina t(h)uismitheoir agus an aibíocht mhothúchánach agus fhísiceach a bhíonn riachtanach le bheith ina t(h)uismitheoir a phlé agus a iniúchadh 		<i>Aon lá anois ...lch 205</i>		

Ag Cruthú na Naisc - Eagrán Athbhreithnithe

Snáithe- Mise Snáithaonad- <u>Ag tabhairt aire do mo chorp</u>	Bí Sábháilte	OCG	Misneach	Acmhainní Breise
<p>Braistintí agus mothúcháin</p> <ul style="list-style-type: none"> • an cumas agus an mhúinín a ghnóthú chun raon braistintí, go háirithe iad siúd ar deacair iad a nochtadh, a phlé agus a iniúchadh • an tslí chun braistintí éagsúla a chur in iúl agus déileáil leo ar bhealach oiriúnach a phlé agus a chleachtadh • an tslí ina gcuidíonn braistintí le féintuiscint a thuiscint 	<p><i>Ag Mothú Sábháilte agus Neamh shábháilte lch 16-28</i></p>	<p><i>An chaoi a láimhsím mo mhothúcháin láidre lch 177</i> <i>Gach cineál grá lch 143</i></p>	<p><i>Labhairt faoi Mhothúcháin lch 130 (R5)</i> <i>Mothúcháin a Iniúchadh agus a Aithint lch 136 (R6)</i> <i>Mothúcháin a Bhainistiú 1 lch 141 (R6)</i> <i>Níl de dhíth ach an Grá? lch 312 (R6)</i></p>	<p><i>http://www.healthpromotion.ie/</i></p> <p><i>Aistear na nÓg</i></p>
<ul style="list-style-type: none"> • riachtanais agus mianta a idirdhealú ó chéile agus coincheap an tsásaimh ar cairde a aithint agus a iniúchadh • na saghsanna difriúla grá atá ann a phlé, agus an tslí ina léirítear agus a sainmhínítear grá i gceol, i scannáin, i leabhair, in irisí agus i meáin eile a iniúchadh • bealaí sláintiúla chun cuidiú leis/léi braistintí deimhneacha a bheith aige/aici mar gheall air/uirthi féin a aithint agus a fhoghlaim 		<p><i>Féinphortráid lch 136</i></p>	<p><i>Dearfach Fúm Féin lch 156 (R5)</i> <i>Riachtanais agus Mianta lch 152 (R5)</i></p>	

Ag Cruthú na Naisc - Eagrán Athbhreithnithe

Snáithe- Mise Snáithaonad- <u>Sábháilteacht</u> agus Cosaint	Bí Sábháilte	OCG	Misneach	Acmhainní Breise
<p>Sábháilteacht phearsanta</p> <ul style="list-style-type: none"> • rialacha sa bhaile, ar scoil agus sa tsochaí a iniúchadh agus a thábhachtaí atá sé go gcloíí leo • staideanna agus áiteanna a d'fhéadfadh sábháilteacht phearsanta a chur i mbaol a aithint • raon de staideanna agus de chineálacha iompraíochta contúirtí a phlé agus bealaí chun na frontair seo a sheachaint nó a laghdú a mheasúnú agus a luacháil chomh maith le himpleachtaí na fiontraíochta • a thuiscint go bhfásann freagracht as sábháilteacht phearsanta de réir mar a fhásann neamhspleáchas, agus go gcaithfidh gach duine straitéis le é/í féin a choinneáil slán a fhorbairt agus cloí léi • an ról atá ag gach duine maidir le daoine eile a choimeád slán a phlé agus a léirthuiscint agus ócáidí a bhféadfadh gníomhartha dá c(h)uid sábháilteacht daoine eile a chur i mbaol a aithint. 	<p>Ag Mothú Sábháilte agus Neamhshábháilte <i>Ich 16-28</i> Cairdeas agus Bulaíocht <i>Ich 29-50</i> Tadhail <i>Ich 51-60</i> Rúin agus Insint <i>Ich 61-68</i> Strainséirí <i>Ich 69</i></p>	<p><i>Cad is féidir leat a dhéanamh anois? Ich 64</i> <i>Faoi thascanna Ich 65</i> <i>Rún a dhéanamh Ich 67</i></p>		
<p>Saincheisteanna sábháilteachta</p> <ul style="list-style-type: none"> • áiteanna atá níos sábháilte le haghaidh súgartha a aithint agus conas é/í féin a iompar ar bhealach freagrach le linn súgartha • a bheith eolach ar conas fanacht slán le linn taistil agus a thuiscint conas is féidir le duine daoine eile a choimeád slán 			<p><i>Coinneáil Sábháilte</i> <i>Ich 175 (R5)</i></p>	<p>www.hse.ie</p>

Ag Cruthú na Naisc - Eagrán Athbhreithnithe

Snáithe- Mise Snáithaonad- <u>Sábháilteacht</u> agus Cosaint	Bí Sábháilte	OCG	Misneach	Acmhainní Breise
<ul style="list-style-type: none"> feasacht faoi shláinte is faoi shábháilteacht sa scoil, sa bhaile agus sa láthair oibre a fhorbairt 		<i>Freagrachtaí Ich 66</i>	<i>Cúrsaí Baolacha a Bhainistiú Ich 165 (R5)</i>	
<ul style="list-style-type: none"> dearcadh freagrach maidir le timpistí a chosc a fhorbairt agus fios a bheith aige/aici cad is cóir a dhéanamh i gcás timpiste 		<i>Faoi thascanna Ich 65</i>	<i>Timpistí a Chosc Ich 178 (R5) nó Ich 181 (R6)</i>	
<ul style="list-style-type: none"> na substaintí sa bhaile, sa scoil nó ar an bhfeirm a d'fhéadfadh a bheith dainséarach mura n-úsáidtear i gceart iad a aithint, agus a chinntiú go bhfuil straitéis sábháilteachta foghlamtha aige/aici chun déileáil le substaintí anaithnide agus dainséaracha cuid de na frontair shláinte agus shábháilteachta a d'fhéadfadh a bheith san imshaol a aithint agus a iniúchadh 			<i>Cinntí a Dhéanamh Ich 186 (R6)</i>	
<ul style="list-style-type: none"> úsáid leigheas a iniúchadh agus a scrúdú 			<i>Riachtanais agus Mianta Ich 160 (R6)</i>	

Ag Cruthú na Naisc - Eagrán Athbhreithnithe

Snáithe- Mise Snáithaonad- <u>Ag Déanamh Cinntí</u>	Bí Sábháilte	OCG	Misneach	Acmhainní Breise
<ul style="list-style-type: none"> mothú forásach a ghnóthú faoin tábhacht a bhaineann le cinntí eolacha a dhéanamh ar go leor leibhéal agus cuid de na cinntí a chaithfidh sé/sí a dhéanamh a aithint foshuíomh, tátal, fíric, ráfla agus tuairim a idirdhealú ó chéile agus é/í ag teacht ar chinneadh 	<p><i>Rúin agus Insint lch 61-68</i> <i>Strainséirí lch 69</i></p>	<p><i>Faoi Roghanna a dhéanaimid lch 224</i></p>	<p><i>Fíricí agus Barúlacha lch 208 (R5)</i></p>	<p>https://www.webwise.ie/ <i>Mo Selfie</i></p>
<ul style="list-style-type: none"> foinsí cabhrach chun fadhbanna a réiteach a aithint a aithint go mbíonn iarmhairtí le cinntí agus nach ndéanann gach duine na cinntí céanna i gcónaí straitéis shimplí chinnteoireachta a phlé agus a chleachtadh 	<p><i>Ag Mothú Sábháilte agus Neamh shábháilte lch 16-28</i> <i>Tadhail 51-60</i> <i>Rúin agus Insint lch 61-68</i> <i>Strainséirí lch 69</i></p>	<p><i>Cinntí, cinntí lch 226</i></p>	<p><i>Bealaí le Cinntí a Dhéanamh lch 204 (R5)</i></p>	
<ul style="list-style-type: none"> na tosca agus na leibhéil smaoinimh a théann i gcion ar chinntí is ar roghanna a iniúchadh agus foghlaim conas iad a scrúdú go criticiúil 		<p><i>Litir chugam féin lch 228</i></p>	<p><i>Cinntí Feasacha a Dhéanamh lch 192 (R6)</i></p>	
<ul style="list-style-type: none"> an ról tábhachtach dlisteanach atá le comhlíonadh ag daoine fásta i ndéanamh cinntí agus i socrú teorainneacha do dhaoine óga a aithint 			<p><i>Bíonn Torthaí ar Chinntí lch 196 (R6)</i></p>	
<ul style="list-style-type: none"> a aithint gur féidir méadú a theacht ar na deiseanna chun roghanna a dhéanamh de réir mar a ghlactar le freagrachtaí agus de réir mar a thuilltear iontaoibh daoine eile 		<p><i>Cén aois ba cheart a bheith agam? lch 187</i></p>	<p><i>Freagrachtaí agus Roghanna lch 198 (R5)</i></p>	

Ag Cruthú na Naisc - Eagrán Athbhreithnithe

Snáithe- Mise agus daoine eile Snáithaonad- <u>Mise agus mo theaghlach</u>	Bí Sábháilte	OCG	Misneach	Acmhainní Breise
<ul style="list-style-type: none"> teaghlaigh agus bailte a iniúchadh agus a phlé agus mar is féidir leo bheith éagsúil ar go leor slite athruithe is féidir a theacht ar chaidreamh agus ar dhóchas teaghlaigh de réir mar a fhásann agus mar a aibíonn sé/sí a phlé agus conas is féidir leis/léi déileáil leo roinnt tosca ar féidir leo dul i gcion ar shaol an teaghlaigh a scrúdú 		<p><i>Cnámhscéalta Teaghlaigh Ich 51</i> <i>Mothúcháin agus gníomhaíochtaí Ich 53</i></p>	<p><i>Teaghlaigh i mbun Athraithe Ich 221 (R5)</i></p>	<p>http://www.into.ie/lgbt/ <i>Teaghlaigh Dífriúil, Grá Céanna</i></p>
<ul style="list-style-type: none"> an bhrí atá le ballraíocht i dteaghlach a iniúchadh iompraíocht atá tábhachtach chun go mbeadh síth i saol an teaghlaigh a phlé agus a aithint 		<p><i>Teaghlaigh Ich 155</i> <i>Cnámhscéalta</i> <i>Coinbhleachta Ich 158</i></p>	<p><i>Mo Theaghlach Ich 218 (R5)</i></p>	
<ul style="list-style-type: none"> léiriú na meán cumarsáide ar theaghlaigh agus ar shaol an teaghlaigh a scrúdú go léirmheastach stíleanna maireachtála teaghlach i gcultúir dhifriúla, in Éirinn agus thar lear araon, a chur i gcomparáid agus i gcodarsnacht. 		<p><i>Teaghlaigh ar an teilifís Ich 54</i></p>	<p><i>Cineálacha Éagsúla Teaghlach Ich 225 (R5)</i> <i>Kaleideascóp na dTeaghlach Ich 225 (R6)</i></p>	

Ag Cruthú na Naisc - Eagrán Athbhreithnithe

Snáithe- Mise agus daoine eile Snáithaonad- <u>Mo chairde agus daoine eile</u>	Bí Sábháilte	OCG	Misneach	Acmhainní Breise
<ul style="list-style-type: none"> tábhacht cairdis agus idirghníomhaithe le daoine eile a iniúchadh agus a thuiscint gur cuid den phróiseas nádúrtha fáis é cairdeas a dhéanamh le daoine agus cairde a athrú 	<p><i>Cairdeas agus Bulaíocht Lch 29-50</i></p>	<p><i>Tréithe Fíorchara / na rudaí ar mr agam iad i bhfíorchara Lch 43</i> <i>An Suíomh Céanna – Mothúcháin Dhifriúla Lch 180</i></p>	<p><i>Cairde Nua Lch 236 (R6)</i></p>	<p>https://www.webwise.ie/</p> <p><i>Mo Selfie</i></p>
<ul style="list-style-type: none"> cúram agus cásmhaireacht, cúirtéis agus dea-bhéasa i dtaca le daoine eile a chleachtadh agus an tábhacht a bhaineann leo a aithint 	<p><i>Strainséirí Lch 69</i></p>			
<ul style="list-style-type: none"> an tábhacht a bhaineann le cairdeas a iniúchadh na gnéithe difriúla den chairdeas a phlé agus a léirthuiscint agus an difríocht idir dlúthchairde agus lucht aitheantais 		<p><i>Colláis Cairdis Lch 46</i></p>	<p><i>Grúpaí agus Mise Lch 239 (R6)</i></p>	
<ul style="list-style-type: none"> na gnéithe difriúla den chairdeas a phlé agus a léirthuiscint agus an difríocht idir dlúthchairde agus lucht aitheantais na difríochtaí a bhaineann le cairdeas idir buachaill agus cailín agus cairdeas aonghnéis a iniúchadh machnamh a dhéanamh ar fhadhbanna a d'fhéadfadh teacht i gceist i gcairdeas agus i gcaidreamh eile agus mar a d'fhéadfaí iad seo a láimhsiú cúram agus cásmhaireacht, cúirtéis agus dea-bhéasa i dtaca le daoine eile a chleachtadh agus an tábhacht a bhaineann leo a aithint 		<p><i>Cé atá gar duit? Lch 41</i> <i>Faoi chairdeas Lch 46</i></p>	<p><i>Mo Chairde agus Daoine Eile Lch 238 (R5)</i></p>	

Ag Cruthú na Naisc - Eagrán Athbhreithnithe

Snáithe- Mise agus daoine eile Snáithaonad- <u>Mo chairde agus daoine eile</u>	Bí Sábháilte	OCG	Misneach	Acmhainní Breise
<ul style="list-style-type: none"> na grúpaí difriúla ar féidir le cairde bheith ina mbaill díobh a aithint agus bheith eolach ar cad is grúpa sláintiúil ann an tslí inar féidir le tuairimí, dearcadh nó dóchas daoine eile dul i gcion ar an gcaidreamh idir dhaoine, ar bhealach deimhneach nó diúltach, a iniúchadh 	<i>Cairdeas agus Bulaíocht Ich 29-50</i>	<i>Faoi Roghanna a Dhéanaimid Ich 224</i>	<i>Mar Bhall den Ghrúpa Ich 231 (R5)</i>	
<ul style="list-style-type: none"> bulaíocht agus a hiarmhairtí a aithint, a phlé agus a thuiscint an tslí inar féidir le daoine aonair déileáil le bulaíocht bheith á himirt orthu a iniúchadh agus a phlé, fios a bheith acu go bhfuil bulaíocht á himirt ar dhaoine eile agus bheith ina b(h)ulaí 			<i>Bulaíocht Ich 241 (R6)</i> <i>Bulaíocht Ich 245 (R5)</i>	<i>Surf the Web Safely</i> <i>https://www.webwise.ie/sphe/</i>
Snáithe- Mise agus daoine eile Snáithaonad- <u>Caidreamh le daoine eile</u>	Bí Sábháilte	OCG	Misneach	Acmhainní Breise
<p>Ag déanamh cumarsáide</p> <ul style="list-style-type: none"> éisteacht go haireach le daoine eile agus urraim a thabhairt don mhéid a bhíonn le rá ag gach duine na slí éagsúla inar féidir teanga a úsáid chun daoine a aonrú nó chun leithcheal a dhéanamh orthu a scrúdú 	<i>Cairdeas agus Bulaíocht Ich 29-50</i>	<i>Ag cur aithne ormsa agus ortsa Ich 29</i>	<i>Éisteacht Ich 254 (R6)</i> <i>Glaoch Ainmneacha Ich 269 (R6)</i>	
<ul style="list-style-type: none"> na bealaí iomadúla briathartha agus neamhbhriathartha ina ndéanann daoine cumarsáid le chéile a iniúchadh agus a chleachtadh 			<i>Cumarsáid Ich 249 (R6)</i>	

Ag Cruthú na Naisc - Eagrán Athbhreithnithe

Snáithe- Mise agus daoine eile Snáithaonad- <u>Caidreamh le daoine eile</u>	Bí Sábháilte	OCG	Misneach	Acmhainní Breise
<ul style="list-style-type: none"> • tosú ar an tábhacht a bhaineann le seasamh pearsanta a dhéanamh ach fós urraim a thabhairt do chreidimh, do luachanna agus do thuairimí daoine eile a léirthuisctint 			<i>Cumarsáid Threallúsach ICh 259 (R6)</i>	
<ul style="list-style-type: none"> • cumhacht an áitimh a scrúdú, conas is féidir é a úsáid ar mhodh deimhneach agus diúltach araon, agus bealaí praiticiúla a mholadh agus moltaí praiticiúla a fhorbairt chun déileáil le brúnna agus le tionchair 	<i>Rúin agus Insint ICh 61-68 Strainséirí ICh 69</i>			
<p>Ag réiteach coimhlinte</p> <ul style="list-style-type: none"> • an tslí ina dtarlaíonn coimhlint le daoine difriúla agus i staideanna difriúla a phlé 			<i>Foinsí agus Cineálacha Coimhlinte ICh 280 (R5)</i>	
<ul style="list-style-type: none"> • an chaoi le coimhlint a láimhsiú gan bheith ionsaitheach a iniúchadh agus a chleachtadh. 		<i>An chaoi a n-imríonn gníomhartha tionchar ar mhothúcháin ICh 179</i>	<i>Bainistiú Coimhlinte ICh 283 (R5)</i>	

Ag Cruthú na Naisc - Eagrán Athbhreithnithe

Snáithe- Mise agus an domhan mór Snáithaonad- <u>Ag forbairt saoránachta</u>	Bí Sábháilte	OCG	Misneach	Acmhainní Breise
<p>Ag maireachtáil sa phobal áitiúil</p> <ul style="list-style-type: none"> • coincheap an ranga nó na scoile mar phobal a iniúchadh • slite chun oibriú le chéile agus chun mothú cumainn a fhorbairt a chleachtadh 			<p><i>Mar Bhall den Ghrúpa Ich 231 (R5)</i></p>	
<ul style="list-style-type: none"> • traidisiúin agus béaloideas áitiúla a iniúchadh agus móráil as a p(h)obal áitiúil a fhorbairt • roinnt saincheisteanna is cúram don cheantar áitiúil a aithint agus gníomh a d'fhéadfaí a dhéanamh chun déileáil leis na saincheisteanna seo a iniúchadh 			<p><i>Cónaímid inár bPobal Ich 295 (R5)</i></p>	
<ul style="list-style-type: none"> • ról an duine aonair agus grúpaí éagsúla sa phobal a aithint agus a thuiscint • an chabhair dheimhneach a thugtar don phobal áitiúil ag eagraíochtaí éagsúla, ag grúpaí eitneacha, sóisialta nó pobail agus ag daoine aonair a aithint agus a iniúchadh 			<p><i>Ár dTimpeallacht a Chaomhnú Ich 303 (R5)</i></p>	
<ul style="list-style-type: none"> • an tslí ina bhféadfadh éagcothromaíocht bheith sa phobal áitiúil a iniúchadh agus bealaí a bhféadfaí déileáil leis seo a mholadh 			<p><i>Cluiche an Mhála Páipéir Ich 294 (R6)</i></p>	<p>Ceartha Daonna https://www.amnesty.ie/</p>

Ag Cruthú na Naisc - Eagrán Athbhreithnithe

Snáithe- Mise agus an domhan mór Snáithaonad- <u>Ag forbairt saoránachta</u>	Bí Sábháilte	OCG	Misneach	Acmhainní Breise
<p><i>Pobail náisiúnta agus Eorpacha agus pobail níos leithne</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • éirí feasach ar ghnéithe dá (h)oidhreacht chultúrtha agus dá t(h)raidisiúin féin 			<p><i>Ag Obair le Chéile le Foghlaim faoinár bPobal lch 300 (R5)</i></p>	
<ul style="list-style-type: none"> • tosú ar choincheap an daonlathais a iniúchadh • bheith feasach ar roinnt de na cultúir, na stíleanna maireachtála agus na teangacha atá i roinnt tíortha san Aontas Eorpach agus sa domhan mór • an tslí chun ceart agus síocháin a chur chun cinn idir dhaoine is grúpaí, ar bhonn náisiúnta agus idirnáisiúnta, a iniúchadh 			<p><i>Ár bPobal: Ár nDomhan lch 317 (R5)</i></p>	<p><i>http://europa.eu/kids-corner/index_en.htm</i></p>
<ul style="list-style-type: none"> • na grúpaí éagsúla cultúrtha, reiligiúnacha, eitneacha nó eile atá i bpobal nó i sochaí a aithint agus glacadh leo agus bealaí inar féidir urraim a thabhairt do na héagsúlachtaí seo a iniúchadh 			<p><i>Idir na Cultúir? An Bhearna a Dhúnadh lch 291 (R6)</i></p>	<p><i>http://www.ncca.ie/</i></p>
<ul style="list-style-type: none"> • an dáileadh éagothrom atá ar acmhainní an domhain a aithint agus dul i gceann tuisceana air 			<p><i>Ár gCearta, Ár bhfreagrachtaí lch 300 (R6)</i></p>	

Ag Cruthú na Naisc - Eagrán Athbhreithnithe

Snáithe- Mise agus an domhan mór Snáithaonad- <u>Ag forbairt saoránachta</u>	Bí Sábháilte	OCG	Misneach	Acmhainní Breise
Cúram imshaoil <ul style="list-style-type: none"> • an t-imshaoil a léirthuisctint agus glacadh le freagracht ar bhonn aonair agus pobail as cúram an imshaoil agus as bheith mar chaomhnóirí ar an Domhan ar mhaithe leis na glúine atá le teacht. 			<i>Mo Dhomhan, Ár nDomhan Ich 307 (R6)</i>	https://greenschoolsireland.org/resources http://www.schooleartheid.ie
Snáithe- Mise agus an domhan mór Snáithaonad- <u>Oideachas na meán cumarsáide</u>	Bí Sábháilte	OCG	Misneach	Acmhainní Breise
<ul style="list-style-type: none"> • an tslí ina n-aithrisítear eolas a iniúchadh agus a thuisctint agus tarchur teachtaireachtaí a chleachtadh, ag baint úsáide as modhanna éagsúla • ról na nuachtán agus foirmeacha eile clóbhuailte i dtarchur teachtaireachtaí a iniúchadh, na teicníochtaí a úsáidtear agus na saghsanna eolais a bhíonn i gceist plé éagothrom le rólanna gnéasacha agus le saincheisteanna eile i litríocht, i bhfógraíocht, i ndrámáíocht, in irisí agus i meáin eile a aithint • an lucht éisteachta a bhfuil gnéithe difriúla de na meáin chumarsáide dírithe air a aithint 	<i>Strainséirí Ich 69</i>		<i>Na Meáin Chlóite: Nuachtáin Ich 322 (R6)</i> <i>Caitheamh Aimsire Ich 340 (R5)</i>	www.webwise.ie www.saferinternetday.ie

Ag Cruthú na Naisc - Eagrán Athbhreithnithe

Snáithe- Mise agus an domhan mór Snáithaonad- <u>Oideachas na meán cumarsáide</u>	Bí Sábháilte	OCG	Misneach	Acmhainní Breise
<ul style="list-style-type: none"> • éirí feasach ar na cineálacha difriúla fógraíochta, a cuspóirí agus na teachtaireachtaí a chuireann sí chun cinn • bheith criticiúil grinn i gcónaí agus aireach maidir lena d(h)earcadh féin i leith na fógraíochta agus na dteicníochtaí a úsáidtear chun táirgí, stíleanna maireachtála agus idéanna a chur chun cinn 	<p><i>Cairdeas agus Bulaíocht Ich 29-50</i></p>		<p><i>Mo Dhomhan, Ár nDomhan Ich 307 (R6)</i></p>	<p><i>http://mediawise.ie/</i></p>
<ul style="list-style-type: none"> • gníomhaíochtaí éagsúla caithimh aimsire agus scíthe a iniúchadh mar mhalairt ar bhreathnú ar an teilifís 			<p><i>Caitheamh Aimsire Ich 340 (R5)</i></p>	
<ul style="list-style-type: none"> • roinnt teicníochtaí simplí craolacháin, léirithe agus cumarsáide a iniúchadh agus a úsáid 			<p><i>Na Meáin Ich 318 (R6)</i></p>	

Múintear an clár Bí Sábháilte mar chuid den snáithaonad Sábháilteacht agus Cosaint (léirithe thuas i ndath dearg). Cludaíonn an clár Bí Sábháilte cuspóirí ó shnáithaonaid eile freisin (léirithe thuas i bhfianaise dearg).

Meabhraítear do mhúinteoirí gur chóir an clár Bí Sábháilte a mhúineadh ina iomláine in aon bhloc amháin.

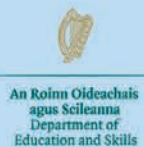
Greille Pleanála Samplach

Snáithe	Snáithaonad	Cuspóirí	Teanga	Atmaisféar na scoile uile	Comhtháthú	Teagasc Scoite	Idirdhealú	Measúnú
Mise agus an Domhan Mór	Oideachas na meán cumarsáide	Déan iniúchadh éagsúla caitheamh aimsire agus fóillíochta gníomhaíochta í mar rogha ele seachas féachaint ar an teilifís	Spraoi Rannpháirtíocht Folláine Sláinte	Béim ar léitheoireacht gach Aoine	Ag taiscéaladh luach am chlóis trí Corpoid-eachas	Caitheamh Aimsire Ich 340 (R5)	Gníomhaíocht	Portfóilió Oibre
Mise	FéinAithne	Déan machnamh ar a t(h)aithí na cúiseanna a bhaineann le roghanna difrúil a phiocadh	Dúshlán Dúshlán a shárú dianseasmhacht	Meon aigne fásrach a úsáid	Ceachtanna Mata le béim ar phlé agus díospóireacht	Cailéideascóp na dTeaghlach Ich 225 (R6)	Am breise Spreagadh	Ceisteanna an Mhúinteora Féinmheasúnú

Nótaí

info@pdst.ie | pdst.ie

The PDST is funded by the Teacher Education Section (TES) of the Department of Education and Skills (DES) and is managed by Dublin West Education Centre.

This resource is available to download from www.pdst.ie/publications